ԺԲ. ՏԱՐԻ 3320 (Ն. Տ.) 13 ՄԱՐՏ 1895 1 ՄԱՐՏ 1895 16 ՌԱՄԱԶԱՆ 1312 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليەدە غلطەدە آرەولك غزتەسى ادارەسنە

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ » »	75
» »	Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՄՈՌՑՈՒԱԾՆԵՐ

Ցորմէհետէ Մ--ի» կը հրատարակուի «ընդ հովանաւորութեամբ Ուսումնական Խորհրդոյ», իբր կիսամսեայ հանդէս, կենդանութեան նշան չի տար շատ։ Հազիւ երկու երեք ամիսը մէկ անգամ կը լսուի անոր անունը եւ այդքանն ալ՝ շնորհիւ Ուսումնական Խորհրդոյ ատենապետին ջանքերուն. ինքն է որ մեծ մասամբ կը գրէ անոր մէջ ու հետամուտ կ'ըլլայ սկսուած գործը շարունակելու, քանի մը համեստ աշխատակիցներու հետ որոնք դեռ կը պահեն մանկավարժական թերթ մը ունեցած ըլլալու պատրանքը։ Բայց մինչեւ այսքանը կը բաւէ՞ այդ խեղճին կրականացում տալու։ Արդի Մ--ի-ին խմբագրութիւնը, իր բարեբաղդութենէն, զերծ է նիւթական հոգերէ զորս կրթասիրաբար ստանձնած է Պատրիարքարանին Սնտուկը. եւ լրագրութեամբ զբաղողները, դժբաղդաբար, ուրիշներէն աղէկ գիտեն թէ գրելու ինչ մեծ խթան է եւ մտքի ինչ կատարեալ անդորրութիւն կը պարգեւէ «նիւթական հոգերէ զերծ ըլլալը»։ Կը մնայ ուրեմն ամիսը երկու անգամ պահանջուած չափով ձեռագիր հասցնել, բան մը որուն մեծապէս կարող են մեր ուսուցիչները որոնք քիչ շատ գրող են ամենքն ալ, մանաւանդ որ իրենց մասնագիտութեան սահմանին մէջ պիտի մնան։ Այսքանին առջեւ ընկրկիլը կամ թերանալը՝ իրաւունք կուտայ մանկավարժական թերթին հետաքրքրուողներուն, — եթէ կան, — պզտիկ տրտունջ մը ունենալու։

Հին օրերու քննադատութիւններն ու գանգատներն այլ եւս չեն լսուիր մեր ուսուցչական մարմնոյն նկատմամբ, որ հետզհետէ բարւոքուած, նրբացած է ու ժամանակին պահանջումներուն համապատասխան ընթանալու շաւղին մէջ կը գտնուի. հիմակ, մեր դասատուներուն մեծագոյն մասը երիտասարդ են, աւելի գործօն ու աւելի աշխատող. շա՞տ պահանջել է անոնցմէ՝ որ իրենց գործակցութիւնը անուանապէս միայն չի նուիրեն կանոնաւոր ընթացքի մը մէջ դնելու համար թերթ մը որ «արուեստին պատիւն» ըլլալու սահմանուած է. ինչ օգուտ պիտի կրնան քաղել կեդրոնին ու գաւառաց դպրոցականները—քանի որ անոնց համար օգտակար նկատուած է մանկավարժական թերթի մը գոյութիւնը—չորս եղանակներուն հետ լոյս տեսնող տետրակէ մը որուն նախորդը շատո՞նց արդէն մոռցուած կ'ըլլայ։ Մ--ի-ին հրատարակումը ուղղակի Ուսումնական Խորհրդին հսկողութեան ներքեւ դրըուած է եւ անուղղակի կերպով կը պատկանի, եթէ չենք սխալիր, խմբագրական մարմնոյ մը։ Առաջինը, իր նոր կազմակերպութեամբ եւ իր նախորդին ատենապետը պահելու առաւելութեամբը, ամեն հանգամանքով օժտուած է իր օրգանը նկատուած այս թերթը «կենդանի-մեռեալ» վիճակի մէջ չի ձգելու. եւ երկրորդը, խմբագրական մարմինը, եթէ կազմալուծուած է, զայն վերակազմելը այնքա՛ն դժուարին աշխատութիւն մը չերեւար։ Այս ամենը, բնականաբար, այն պարագային մէջ՝ եթէ կուզուի Մ--ի-ը շարունակել իբր մանկավարժական թերթ, ամիսը մէկ կամ երկու անգամ հրապարակ հանելով զայն կանոնաւորապէս, ինչ որ փափագելի է ամեն կրթասէր անհատի համար։

* * *

Ուրիշ մոռցուած մը, որուն վրայ շատ աւելի կ'արժէ բարերար ակնարկ մը նետել, Ազգ. Մատենադարանն է։

Երբ քանի մը օր առաջ հրատարակեցինք Հ. Այտընեանի Յօբելեանին առթիւ պատրաստուելու վրայ եղող «հայերէն ձեռագրաց ցուցակ»ին Յայտարարութիւնը, անշուշտ գրասէր ընթերցողները կանգ առին այն հատուածին վրայ ուր կ'ըսուէր թէ հայ մատենագրութեան անբաւ նիւթեր կը պարունակէ նաեւ Կ. Պոլիս։ Եթէ Վիեննայի Մխիթարեան Հայրերուն ակնարկած մատենագրական թանկագին մթերքին մէկ մասը մատենադարանին մէջ կը բովանդակի, անգամ մը եւս ստիպողական պէտք մըն է ազգ. ձեռնհաս մարմնոյն ուշադրութիւնը դարձած տեսնել անոր վրայ։ Տասը կամ աւելի տարիներ առաջ այնքան փայլով ու ակադեմական հանդէսով մը բացուած Մատենադարանը՝ հիմակ այս կամ այն դարակներու խուցի մէջ ցան ու ցիր, անզարդ, անխնամ դէզ մըն է, կ'ըսեն, գիրքերու, ձեռագիրներու, եւ հին առարկաներու։ Բարեյիշատակ Արշակ Յակոբոս մինչեւ իր կեանքին վերջին օրերը մեն միայնակ հսկեց անոր վրայ. իր մահէն ետք, հազուադէպ առիթներու մէջ միայն լսուեցաւ Մատենադարանին անունը։ Նախկին Ուսումնական Խորհուրդը յանձնախումբ մը կազմած էր որուն գործունէութեան վրայ ոչինչ լսուեցաւ. յաջորդ Ուսումնական Խորհուրդը չիմացանք թէ բան մը ըրա՞ւ. իսկ այժմեանը, թէեւ հազիւ չորս հինգ նիստ գումարած, կը լսենք թէ արդէն իր սեղանին վրայ ունի Մատենադարանը կանոնաւոր վիճակի մը մէջ դնելու խնդիրը, ինչ որ ուրախառիթ երեւոյթ մըն է։

Մատենադարանի տեսուչը, որ իրեն մասնագիտութիւն ըրած է այս ճիւղը, քանի մը ձեռնհաս ազգայիններու անձնուէր օժանդակութեամբը շա՛տ լաւ եւ շա՛տ դիւրաւ կրնայ կարգի կանոնի բերել զայն։

Ուսումնական Խորհուրդին ինքնաբեր հոգածութիւնը յուսանք թէ իր արդիւնքը պիտի ունենայ եւ Ղալաթիոյ Մատենադարանը մօտ ժամանակէն պիտի ազատի «մոռցուած»ներու կարգը դասուած հաստատութեան մը հանգամանքէն. բայց անկից առաջ... իր փոշիներէն։

Տ. Ա.

ԱՐԿՈՆ

Նորավէպի մը վերնագրին չափ սիրուն սա անունով մկրտած են դեռ քանի մը շաբաթ առաջ գտնուած նոր տարր մը։

Գիւտը ընողներն են անգլիացի երկու գիտուններ, Լորտ Ռէյլէյկ եւ Բրոֆէսոր Ռէմսէյ, երկուքն ալ արդէն նշանաւոր անուններ գիտական աշխարհին մէջ։ Առաջինը՝ քարտուղարն է Անգլիոյ արքունի ընկերութեան եւ միանգամայն ուսուցիչ բնական փիլիսոփայութեան. երկրորդը՝ ոչ միայն նշանաւոր ուսուցիչ մը, հապա նաեւ նմանապէս «ընկեր» է նոյն արքունի ընկերութեան։

Անգլիոյ Արքունի ընկերութիւն (Royal society) ըսելով պէտք է իմանալ Ֆրանսական Ակադեմիին հաւասար բան մը։ Անգլիացի գիտականին մեծագոյն պարծանքն է այդ ընկերութեան հետ կապուած ըլլալը։

Բաւական զարմանալի է որ այսքան ուշացած է այդ տարրին գիւտը. բնալոյծները որ ամեն կողմ խուզարկած, գետնին են խորունկ խաւերը թափանցած են նոր տարրեր գտնելու համար՝ մինչեւ հիմա չէին ճանչցած մեր ամենուս շնչած օդին մէջ պահուած այդ տարրը։ Մեզի ծանօթ մթնոլորտը կազմող տարրերէն մէկն է եղեր, եւ մարդիկ—գիտուններն ալ բացառութիւն չըլլալով — այսքան ատեն է չեն հասկցեր իրենց այնքան մօտիկ եւ բնականաբար՝ օգտակար բարեկամը՝ Արկոնը, — argon։

Անցեալ դարու գիտուններէն մէկուն անունը սակայն յիշելու ենք հոս, արդար ըլլալու համար։ Քէվէնտիշ անուն անգլիացի գիտական մը, ասկէ ճիշդ հարիւր տարի առաջ, գիտեր եւ գիտել տուեր է թէ օդին մէջ կար բան մը զոր դեռ բնագէտները չէին ճանչցած։ Եւ ասկէ դար մը առաջ Քէվէնտիշի ըրած փորձերն ու դիտողութիւնը հիմը եղած են մեր օրերու այս գիւտին, սա նշանակելի առաւելութեամբ միայն որ վերը յիշուած երկու գիտունները օգտուած են դարուս կատարելագործուած գործիներու օժանդակութենէն։

Աւասիկ երկու խօսքով՝ այս նոր տարրը զատելու քիմիական փորձը, որ շատ որոշ բան մը կ'երեւնայ... թուղթի վրայ։

Նախապէս ածխածինէ եւ ջուրէ ազատուած օդէն կը զատուի թթուածինը տաքցուած պղինձի միջոցով. ետքը մետաղային մակնեզիոմը նոյն օդէն կը ծծէ բորակածինը. այս պարզ փորձին մէկ քանի կրկնութենէն վերջը մնացած կազն է Արկոնը։

Արկոնը բորակածինէն շատ աւելի դիւրին լուծականութիւն ունի, եւ գրեթէ կը հաւասարի թթուածինին. ուստի եւ անձրեւի ջուրին մէջ բորակածինէն առատ է։ Հակառակ ջուրի մէջ ունեցած լուծականութեան՝ արկոնը չի միանար եւ կամ շատ դժուարութեամբ կը միանայ ուրիշ տարրերու հետ։ Եւ ուրիշ տարրերու հետ միանալու այս անտարբերութիւնը թելադրեր է անունը, որուն ստուգաբանութիւնը յունագէտներուն կը ձգենք։

Արկոնի մէկ քանի գլխաւոր յատկութիւնները միայն յիշեցի հոս. ուրիշներ ալ կան, որոնք քիմիաբաններուն համար շատ կարեւոր են։

Կ'արժէ սակայն որ քիչ ու շատ գաղափար մը ունենանք այս նոր գիւտին վրայ, քանզի կրնաք ապահով ըլլալ թէ արկոնը շատ մը փոփոխութիւններ պիտի մացունէ ասկէ վերջը հրատարակուելիք բնախօսական գրքերու մէջ։ Եւ բնախօսական ամեն բան կարեւորութիւն ունի մարդուս համար։

Ջուրին մէջ ունեցած լուծականութենէն դատելով՝ հաւանական է օրինակի համար, ենթադրել թէ թթուածինին չափ դիւրին կ'անցնի թոքի թաղանթէն. եւ եթէ ասիկա ճշմարիտ ըլլայ, բնախօսին առջեւ կ'ելլէ ամենակարեւոր խնդիր մը. թէ՝ շնչառութեան մէջ ինչ դեր կը կատարէ արկոնը։

Դարձեալ հաւանական կ'երեւնայ որ ծովու եւ լերան օդի կազդուրիչ ազդեցութիւնը կը պարտինք արկոնի ներկայութեան։ Եւ տարրալոյծին մտքին մէջ ալ կը ծնի սա հարցումը թէ արդեօք հանքային շատ մը ջուրերու բուժող յատկութիւնը արկոնէն չէ՞։

Եւ ուրիշ ասոնց նման հազարումէկ հարցումներ եւ ենթադրութիւններ պիտի հանէ այս նոր տարրին գիւտը։

Ո՞վ գիտէ ի՛նչ նոր տեսութիւններ մըտցուին պիտի նաեւ բժշկութեան մէջ։

Ապագան պիտի պարզէ ամենը։ Սա չափը հիմա ապացուցուած է եւ հաստատուած թէ՝ «արկոն» անունին տակ գըտնուած է կարեւոր տարր մը, որուն գէթ անունը սորված եղանք։

ՏՈՔԹ. Յ. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

ՀԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Գեղածիծաղ հովիտ մը լայնօրէն կը բացուի երկու շարք բլուրներու մէջտեղ որք ծառերով ու վիլաներով ծածկուած են՝ հսկայ օձի մը օղակներուն պէս։ Ժուայէօզը յուլօրէն կը թաւալէ հոն իր երեք բազուկները զորս արեւը կ'արծաթազօծէ կուրացուցիչ ծփծփանքով մը։

Փոքր քաղաք մը, հանդարտօրէն նըստած անոնց եզերքներուն վրայ, կը բնանայ բլուրի մը ստորոտն որ սրաձեւ կը բարձրանայ անոր վերեւը, եւ որուն գագաթէն դուրս կը ցցուին կանանչ թփատանէ մը՝ հին գղեակի մը աւերակները զորս նռնագոյն կը ներկէ մայր մտնող արեւին սկաւառակը։

Ճաթռտած, այլ անխախտ պատերը սպառնագին կը հակին քաղաքին վրայ, որ անոնց աւատական իշխանութեան տեղն անցած է. պատուհանները կարծես հեգնոտ աչքերով կը դիտեն ճերմակ քարէ ճակատները որոցմէ ինքն ալ պիտի ապրի, հեռաւոր ժամանակներու մէջ, իրենց անկործան կրանիթը։

Ամենուրեք, փլած քարերուն վրայ, վայրահակ կամարներուն վրայ, կիսալից փոսերուն վրայ կը ցցուի խոլ բուսականութիւն մը իր գունագեղ վերարկուովը հագուեցունելով իրերուն մերկութիւնը։ Աստեղածաղիկներն իրենց ճերմակ չափականերովը կը կիտուածեն թուխ կանանչ գորգը զոր հիւսած են անթիւ անհամար սիզատեսակ բոյսեր. կապոյտ վերոնիկներ երկչոտօրէն կը բանան իրենց փոքր կապոյտ աչքերը քաղցրահայեաց. մէկ քանի ցանուցիր խաշխաշներ իրենց շքեղ կարմրափայլութեամբ կը հրապուրեն շլացած աչքը. ըստ բախտի բուսած մացառներ քարերու ճեղքերուն մէջ, վայրահակ ատամներուն միջեւ, մինչեւ աշտարակներուն կատարը, մեղմիւ կ'երերցունեն իրենց տերեւները զորս մեղկօրէն կը խշրտացունէ ամրան իրիկուան սիւքը։

Աւերակներուն չորս բոլորը թանձր անտառ մը իր ստուերոտ ու զովագին խորհուրդը կը տարածէ եւ մինչեւ հոն, վերը կը բարձրանային միայն քանի մը մրմունջներ՝ փեթակի հեռաւոր բզզիւնի մը հանգոյն։ Մերթ թռչտող թռչունի մը յստակ եւ սուր ճիչը։ Քանի մօտենայ խուժիչ մութը տաք գետնէն կ'արտաբուրի հեշտազդեցիկ ու գրեթէ վշտագին օդ մը։

Հոն առաջին անգամ ըրած էր երկար ատենէ ի վեր բաղձացուած խոստովանութիւնները, այն տեղն իսկ ուր այժմ նստած էր ինք. շատ չանցած տասներկու ամիս պիտի ըլլար։ Այն ատեն, արեւը որ կը շողար իր սրտին մէջ՝ իր ճառագայթներուն փայլատակումին մէջ կ'ընկղմէր այն որ երկինքը միայն կը լուսաւորէր։

Աստեղածաղիկներուն, զատկածաղիկներուն եւ վերոնիկներուն մէջտեղ նստած, գրեթէ ընկղմած, նէ լսած էր առաջին մաղթանքները սիրոյ, որք այնքան քաղցր են մատաղ սիրտերու, եւ այդ երկնային ներդաշնակութիւնը այնքան մեղկօրէն պարուրած էր զինք իր օրօրուն քնքշութեամբը որ մանկամարդ աղջիկը՝ ջլապրկիւ արբշռութենէն ետք՝ կին արթնցած էր։

Ա՜հ, արդէն որչափ հեռու էին այդ լուսաւոր ժամերը։ Ինչ արագընթաց յորձանք յուզած էր օրերը, շաբաթները՝ անսահման երանութեամբ։ Ուրեմն իրաւ լսած էր համբոյրներէ խեղդուած այդ երդումները։ Թրթռացեր էր ուրեմն ջերմագին սեղմումներուն տակ՝ այդ մարմինն որ այժմ անշարժ էր։

Հիմակ, արեւն ի զուր կը պարուրէր զայն, Ժուայէօզ ի զուր իր խտղտեցուցիչ ցոլքերը կը սփռէր, ի զուր թռչունները կը դայլայլէին իրենց ողջերթի երգը։ Անոր շուրջ, անոր մէջ ամեն բան խաւար էր միայն։ Գետնէն կը բուրէր անհամ բոյր, անցեալ ժամանակներու ստուեցիկ գարշահոտութիւնը։ Աւերակներուն ամեն անկիւններէն ուրուականներ դուրս կ'ելլային. հովը որ անոնց պատանքներն իր առջեւ կը ծածանեցնէր, կ'ընկերանար անոնց դիւրասահ ընթացքին սգալոր աղբուկծով մը։ Իր հոգին ու իր մարմինը կը գալարուէին անորոշ անձկութեամբ մը։ Ամեն վայրկեան կը թուէր իրեն թէ անյատակ անդունդի մը մէջ կը գլորի։

Հի՜ն պատմութիւն։ Յաւիտենական վերսկսումն իրերու։ Տիրացած էր անոր։ Սիրած էր զայն, ինքզինքն անոր տուած էր։ Եւ հիմակ մեկնած է ան, ամառական ուղեւորի մը պէս որ յոգնած է մէկ տարուան տիրացումէ մը ետքը։

Բայց ինք՝ լրջօրէն ըմբռնած էր զայն. իր կողերը կը սարսռային արդէն այն կեանքով որ կը յուզուէր անոնց մէջ։

Ո՜հ այդ տղան զոր այնքան պիտի սիրէր։ Սիրոյ առաջին ժամերուն այդ պատկերը, անմոռանալի օրերու այդ սիրելի յիշատակը։ Հիմա կը ջախջախէր զինք ամօթի բեռան տակ, աւելի ծանր քան շրջապատի բոլոր դանգուածը քարերուն։ Օձի մը պէս կը կրծէր սիրտը, անշէջ կրակի մը պէս աղիքները կ'այրէր։

Ամօթն ընդհանրացած եւ ծանակութիւնը կրկնապատկուած ազնուականութենէն, հարստութենէն եւ ընկերային աստիճանի փայլէն։ Քանի անգամներ արհամարհոտ ակնարկով չափչփած էր ինք ժողովուրդին մեղաւորուհիները, խեղճ աղջիկներ որոնք իրենց տրտմաթախիծ կեանքը լուսաւորելու համար ուրիշ բան չունին եթէ ոչ քանի մը արագ համբոյրներ որոց համար դիւթիչ ծաղիկը մէկ բոպէ միայն կ'ապրի։

Բայց ինք, ի՛նք ի՜նչ ըրած էր։ Որո՞ւն տուած էր ինքզինքը։ Հիմակ կը դատէր զայն ինչպէս որ էր եւ այլ եւս ոչ թէ սիրոյ դիտակին մէջէն, — այն գաւառացի Տօն Ժուաններէն մէկը որոնց անունը միայն իր փայլովը կը ծածկէր գարշելի ոչնչութիւնը, ներքին ցածութիւնն մտքի ու սրտի։ Այս բանն էր զինք հրապուրողը։ Եւ մեքենաբար կը թերթատէր իր շուրջ ցիրուցան զատկածաղիկները եւ տարտամ թմրութեան մը մէջ կ'երգէր Ֆաուստի անէծքին վերջին տաղաւորները զորս այնքան անգամ լսած էր։

Արդ, արեւը կը խոնարհէր հորիզոնին վրայ։ Դէզադէզ բլուրներէն անդին իր ծիրանեփայլ սկաւառակը մեղմիւ կ'իջնէր իբրեւ ահագին օդապարիկ՝ դէպ ովկէան որ անկից անդին կը գուշակուէր եւ որուն մէջ կ'երթար ընկղմիլ։

Իջաւ զառիվարէն ոչ թէ քաղաքին կողմէն այլ անտառին մէջէն։ Մթամած անտառը գորշ գոյներ կ'առնէր եւ լռին տերեւներուն տակ թռչնոց յետին երգերը լռած էին։

Կը քալէր իբրեւ երազի մը մէջ, թմբրական քունով մը համակ, հոգին աւելի խոնջ քան մարմինը։ Եւ յանկարծ Ժուայէօզի եզերքը կը գտնուէր, քաղաքէն շատ հեռու։

Քանի մը ուռիներ կ'արծաթազօծուէին մայր մտնող արեւին յետին ճառագայթներէն։ Երկինքն արեւելեան կողմը կը մթթնար կապարագոյն մեծ ստուերներով։ Հասաւ գետակին եզրը եւ կեանքի յետին կարօտ մը շարշարեց զինքը։

Կը թուէր իրեն թէ դիմացը ցցուած կը տեսնէ փոքր էակը զոր իր սէրը պիտի կենդանացնէր կեանքով։ Իրեն պիտի երկնցունէր բազուկները՝ տղաքներու անդիմադրելի ժըպիտովը։

Բայց արդէն իր միտքը կը տանէր զինք հոսանքն ի վար, դէպ ի հեռաւոր ովկէանն։ Կը տեսնէր որ ալիքները մեղմիւ կը տանէին զինքը, կանանչորակ մեծ ջրախոտերուն օրօրանին մէջ կը մխրճէր։ Հոն պիտի գտնար հանդարտութիւն, հանգիստ, երջանկութիւն։ Եւ, ինքն ալ ժպտելով փոքր սիրեցեալ դէմքին որ իր առջեւ կը ծածանէր, քայլ մը առաւ դէպ անոր կարծես համբուրելու համար եւ սահեցաւ ջուրերուն մէջ որք նորէն գոցուեցան թեթեւ եռացումով մը։

Արեւը մայր էր մտած, վերջալոյսի յետին ճառագայթ մը կը խաղար դաշտին վըրայ որ հիմակ ամայի էր ու ծանրաթախիծ։

ՆՈՐ վիճակագրութիւն մը կը հաստատէ թէ կանխահաս ամուսնութիւնները յոյժ յաճախադէպ են Անգլիոյ մէջ, մանաւանդ տարագործական գաւառներու մէջ։ Այսպէս ի Պօթթըն՝ 45 երիտասարդներ ու 175 մանկամարդ աղջիկներ ամուսնացան տասնեւհինգ տարեկան հասակնուն մէջ. ի Սթոքբորդ 50 երիտասարդներ ու 179 աղջիկներ ամուսնացան դեռ տասնըհինգ տարեկան չեղած։ Ընդհանրապէս Անգլիոյ գործաւոր դասուն մէջ տասնըհինգէն քսան տարեկան կը կարգուին եւ մեծագոյն մասամբ առանց ծնողաց հաւանութեան։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (59)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Բ.

Եւ իրօք, հոյակերտ ապարանքը ուսկից դուրս կ'ելլար վեհաշուք սանդուխ մը ճերմակ մարմարէ աստիճաններով, որոց վրայ գորգ մը կարմիր ճամբայ մը կը գծէր, պալատական երեւոյթ մը չունէ՞ր։ Իւրաքանչիւր գաւթակի՝ գեղեցիկ ծաղիկներ խմբուած էին՝ ընդարձակ թաղարներու մէջ լայնտերեւ տունկերով, եւ անոնց բոյրը կ'անուշահոտէր փակ օդը։

Պաթրիէն երկրորդ յարկն առաջնորդեց զայն եւ առանց ներս մտնելու դուռ մը բացաւ։

—Սենեկապանուհին ձեզ պիտի ղրկեմ, ըսաւ հեռանալով։

Անցնելէ ետք փոքր մութ դահէ մը, գտնուեցաւ մեծ սենեակի մը մէջ յոյժ լուսաւոր, սատափագոյն կերպասով զարդարուած, որուն վրայ կենդանի գոյներով թիթեռնիկներ ցանցնուած էին որք թեթեւօրէն կը թռչկոտէին. կահերը գծաւոր դիպակէ էին. եւ գորշագոյն գորգին վրայ դաշտային ծաղիկներ դուրս կը ցայտէին. զատկածաղիկներ, լեռի խաշխաշներ, կապուտիկներ, ոսկեկոկոններ։

Ի՜նչ թարմագեղ ու սիրուն էր։

Դեռ իր սքանչացումէն չէր սթափած, ու կը շուարձանար իր ոտքը թաղելով կակուղ գորգին մէջ, երբ սենեկապանուհին ներս մտաւ։

—Պաթրիէն ըսաւ որ օրիորդին հրամանները կատարեմ։

Բացգոյն արդուզարդով, թիւլէ գդակ մը դրած սենեկապանուհի մը այն աղջկան հրամաններուն տակ որ քանի մը օր առաջ խցիկի մը մէջ կը պառկէր, եղեգնեայ անկողնի մը վրայ, ճախճախուտի մը մէջտեղ, մուկերու եւ գորտերու հետ։ Սթափելու համար ժամանակի մը պէտք ունեցաւ։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ վերջապէս, բայց կ'երեւայ թէ... բանի մը պէտք չունիմ։

—Եթէ օրիորդն ուզէ, ցոյց պիտի տամ իր սենեակը։

«Սենեակը ցոյց տամ» ըսելը կը նշանակէր բանալ հայելաւոր դարակի մը եւ որմապահարանի մը դռները, ինչպէս նաեւ արդուզարդի սեղանի մը գզրոցները՝ վրձիններով, մկրատներով, աճառներով ու սըրուակներով լեցուն. յետոյ, սենեկապանուհին ձեռքը դրաւ օթոցին մէջ գտնուած կոճակի մը վրայ։

—Ասիկա, ըսաւ, կանչելու զանգակինն է. անիկա՝ լոյսերը վառելուն։

Սենեակը, մուտքը եւ արդուզարդի խուցը անմիջապէս լուսաւորուեցան շղարշաձեւ լոյսով մը որ անմիջապէս ալ մարեցաւ. եւ թուեցաւ Բերրինի թէ տակաւին Փարիզի շրջականներու դաշտերուն մէջն էր, երբ փոթորիկը վրայ էր հասած եւ կիսախուփ երկինքին բոցարձակ փայլակները իր ճամբան կը ցուցունէին ու մութի մէջ կը մխրճէին զինքը։

—Երբ օրիորդը պէտք ունենայ ինծի, թող հաճի զանգակն հնչեցունել. մէկ անգամ Պաթրիէնին համար, երկու անգամ ինծի համար։

Բայց «օրիորդին պէտք ունեցածը» մինակ մնալն էր, թէ՛ սենեակին աչքէն անցնելու եւ թէ ինքզինքն ամփոփելու համար, վասն զի առաւօտէն ի վեր գլխուն եկածները չփոթեցուցած էին զինքը։

Քանի մը ժամուան մէջ ի՛նչ դէպքեր, ի՛նչ անակնկալներ, եւ առտուն երբ Թէօտորի եւ Թալուէլի սպառնալիքներուն տակ այնքան մեծ վտանգի մէջ կը տեսնէր ինքզինքը, ո՞վ կրնար ըսել թէ հոն՝ այսքան նպաստաւոր ուղղութիւն մը պիտի առնէր իրեն համար։ Խնդալու բան չէ՞ր մնացեր թէ անոնց թշնամութիւնն իսկ պատճառ եղած էր իր յաջողութեանը։

Բայց ո՞րքան առաւել պիտի խնդար եթէ կարենար տեսնել տեսարանը որ Պ. Վիւլֆրանը կ'ընդունէր գրասենեակներուն սանդուխին ստորոտը։

—Կարծեմ թէ այն փոքր աղջիկը անմիտ բան մը ըրաւ, ըսաւ Թալուէլ։

—Բայց ոչ։

—Սակայն Ֆիլիքսը կը բերէ ձեզի։

—Վասն զի ճամբան դղեակը ձգեցի զայն, որպէս զի ժամանակ ունենայ ճաշի պատրաստուելու։

—Ճաշի՞։ Կարծեմ...

Անանկ բռնուած էր շունչը որ չկրցաւ անմիջապէս գտնել թէ ի՛նչ կարծելու էր։

—Ես կը կարծեմ որ, ըսաւ Պ. Վիւլֆրան, դուք կարծել միայն գիտէք։

—... Կարծեմ ձեր ճաշին մասնակից կ'ընէք զայն։

—Անշուշտ։ Երկար ատենէ ի վեր քովս կ'ուզէի խելացի, գաղտնապահ, հաւատարիմ մէկը որուն վրայ կարենամ վստահիլ։ Այս փոքր աղջիկն իր վրայ կը միացունէ այս յատկութիւնները. խելացի է, ապահով եմ. գաղտնապահ ու հաւատարիմ ալ է, ապացոյցը ունիմ։

Այս խօսքերն ըրաւ առանց ուժ տալու անոնց, բայց սակայն այնպէս մը որ Թալուէլ չկրնայ սխալիլ անոնց իմաստին վրայ։

—Ուստի քովս կ'առնեմ զայն. եւ որովհետեւ չեմ ուզեր որ ենթարկուի կարգ մը վտանգներու — չէ թէ իրեն համար, վասն զի ապահով եմ որ ինք չպիտի ընկճուի, այլ ուրիշներուն համար, որով պիտի ստիպուիմ բաժնուիլ այդ ուրիշներէն...

Այս խօսքը շեշտուեց։

—... Ի՛նչ ալ ըլլայ, ինէ չպիտի բաժնուի. հոս պիտի աշխատի իմ խուցիս մէջ. ցորեկը ինծի պիտի ընկերանայ, սեղանս պիտի ճաշէ, որով նուազ տխուր պիտի ըլլան իմ ճաշերս զորս պիտի զուարթացունէ իր շատախօսութիւնովը, եւ դղեակը պիտի բնակի։

Թալուէլ ժամանակ ունեցաւ իր հանդարտութիւնը գտնելու, եւ որովհետեւ ոչ իր բնաւորութեան մէջ ոչ ալ իր ընթացքին ուղղութեանը մէջ կար բացէ ի բաց ամենափոքր ընդդիմութիւն ընել իր վարպետին գաղափարներուն, ըսաւ.

—Կարծեմ պիտի տայ այն բոլոր գոհացումները զորս դուք իրաւամբ կը սպասէք իրմէ։

—Ես ալ անանկ կը կարծեմ։

Այս միջոցին Բերրին, իր պատուհանին պատշգամին կրթնած, կը դիտէր՝ դիտելով իր առջեւ պարզուած տեսարանը. պարտէզին ծաղկած մարմանդները, գործարանները, գետն իր ուռիներով ու եղեգներով, մարգագետինները, լճակները որոց արծաթափայլ ջուրը կը ցոլանար արեւին շեղակի ճառագայթներուն տակ որ մայր կը մտնէր, եւ հանդիպակաց կողմը, պուրակին ուր նստած էր ինք հոն հասած օրը, եւ ուր իրիկուան սիւքին մէջ լսած էր անցնիլն իր մօր անուշ ձայնին որ կը մրմնջէր. «Երջանիկ կը տեսնեմ քեզ։»

Սիրելի մայրիկը նախագուշակած էր ապագան, եւ մեծ մարգարէածաղիկները թարգմանելով պատգամը զոր ինք կը թելադրէր, նոյնպէս ճշմարիտ ըսած էին. երջանիկ կը սկսէր ըլլալ։ Եւ եթէ դեռ բոլորովին չէր յաջողած, գէթ խոստովանելու էր որ բաւական յաջողելու վրայ էր. եթէ համբերող ըլլար, գիտնար սպասել, մնացածը ժամանակը պիտի ընէր։ Հիմակ ի՞նչ բան կը փութացնէր զինքը։ Ոչ թշուառութիւնն, ոչ ալ կարօտութիւնն այդ գիւղակին մէջ ուր այնքան շուտ մտած էր։

Երբ գործարաններուն սուլիչը արձակումը ծանուց, Բերրին դեռ պատշգամին էր իր երազներուն մէջ սուզուելով, եւ այդ սուր սուլիւնները ապագայէն հանելով ներկայ իրականութեան մէջ բերին զինքը։ Այն ատեն, դիտարանին վերեւէն ուսկից կը նայէր գեղին փողոցներուն եւ կանանչ մարգերուն ու դեղին դաշտերուն ճերմակ ճամբաներուն վրայ, տեսաւ սեւ համախմբումը բանւորներուն որք նախ խոշոր հոծ կոյտ մը ձեւացնելով, շատ չանցած բազմաթիւ մասերու բաժնուեցան, անհունապէս սփռուեցան, ու հիմակ փոքր խումբեր ձեւացուցին այլ եւս որք մէկիկնիմէկ անհետ եղան, դռնապանին զանգակն հնչեց եւ Պ. Վիւլֆրանի կառքը վեր ելաւ շրջանաձեւ ծառուղիէն՝ ծեր Քոքօին հանդարտ ընթացքովը։

Սակայն, աղջիկը դեռ չհեռացաւ սենեակէն, այլ ինչպէս ծերունին պատուիրած էր, արդուզարդն ըրաւ, առատօրէն գործածելով թէ՛ Օ տը Քոլընին եւ թէ աճառը, իւղոտ, փրփրալից աղուոր աճառ մը անուշ բոյրերով հոտաւորուած, — եւ երբ իր շըմինէին վրայ դրուած ժամացոյցն հնչեց, այն ատեն միայն վար իջաւ։

Կը մտածէր թէ ինչպէս պիտի գտնար ճաշարանը, բայց պէտք չունեցաւ փնտռելու, սեւազգեստ սպասաւոր մը որ ապարանքին մէջ կը կենար. առաջնորդեց անոր։ Գրեթէ անմիջապէս Պ. Վիւլֆրան ներս մտաւ։ Բերրին նշմարեց որ անիկա կը հետեւէր գորգին վրայ դրուած հաստ կտաւի մը, որ ճամբան ցոյց կուտար։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1/13 ՄԱՐՏ 1895

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ.—Պ. Ժիւլ Ռօշի բանախօսութիւնը գերմանական բանակին հետ բաղդատմամբ ֆրանսական բանակին թերակազմ վիճակին վրայ և այն յայտարարութիւնն որ եթէ Ֆրանսա նորէն յաղթուի՝ Գերմանիա այս անգամ հօժն դաւաւ պիտի առնու Ֆրանսայէն՝ այնքան սրտայուզութիւն պատճառեցին որ Նախագահ Պ. Ֆօռ անցեալ չորեքշաբթի ծանոյց իր Նախարարներուն թէ՝ 1888ի հրամանագրով իր ունեցած իրաւունքին համեմատ՝ որոշած է Նախագահել զինուորական բարձրագոյն խորհրդոյ յառաջիկայ նստին, որ մարտ 8/20ին տեղի պիտի ունենայ։ Յիշեալ հրամանագիրը կ'ըսէ թէ «Հանրապետութեան Նախագահը կարող է ի նիստ գումարել զինուորական բարձրագոյն խորհուրդը, որուն ինք անձամբ կը նախագահէ երբ հարկ դատէ։» Բայց այս կերպիւ ծրդուած իրաւունքը ցարդ ո՛չ մէկ Նախագահ ի գործ դրած էր։ (*) Ըսել է թէ ֆրանսական բանակին նկատմամբ իրաւցնէ խորհելիք կարեւոր բաներ կան, Պ. Ֆօռի կարծիքով։

—Անցեալ չորեքշաբթի Պաշտօնական Օրաթերթն օրէնք մը հրատարակեց, որուն համեմատ այն օտարազգիք որք ֆրանսական դատարաններու մէջ դատ կը բանան՝ պէտք է կանխաւ երաշխաւորութիւն ցուցնեն դատական ծախքերու և նիւթական հատուցումներու համար՝ ո՛չ միայն լոկ քաղաքային այլ և առեւտրական դատերու մէջ, որք ցարդ այս հարկէն զերծ կացուցուած էին։ Բայց երաշխաւորութիւն պիտի չխնդրուի երբ յայտ տրուի թէ դատ բացող օտարազգին բաւականաչափ անշարժ կալուած ունի Ֆրանսայի մէջ։

—Քաղաքային դատարանն անցեալ չորեքշաբթի վճիռ արձակեց այն ծանօթ դատին մէջ զոր Մոնաքօյի Ընկերութեան բաժնեառուք բացած էին անօրէն խորհրդին դէմ։ Ըստ դատավճռոյն, այն անձինք որք բաժինները գնած էին 1888 մարտ 10ի ժողովէն առջի իրաւունք ունին իրենց վնասին կէսն ետ առնելու։ Վնասը պիտի կրեն ընկերութեան նախագահն, ընդհանուր տնօրէնն ու անօրէն խորհրդին անդամները։ 1888 դեկտ. 12ի ժողովէն առջի ալ բաժիններ գնող անձինք իրաւունք ունին իրենց վնասին կէսն ետ առնելու, բայց վնասի գումարին ամբաստանեալ վարիչներուն մէջ բաժանումը քիչ մը տարբեր է, պատասխանատուութեան չափը տարբերելուն համար։ Դատապարտեալ անօրէնք վերաքննութեան դիմեցին։

ՄԱԴԱԿԱՍՔԱՐ. — «Ֆրանսա-Հնդկաց Ընկերակցութիւնը» փափաք յայտնեց փոքրիկ նուէրներ ղրկելու Մադագասքարի ֆրանսական բանակին. Հրամանատար Տիւշէն զօրավար շնորհակալութեամբ ընդունեց, և խնդրեց որ ղրկուին շաքար, պիսքիւի, մրգեղինաց և կոնֆիզինաց քաղցրաւենիներ և թթուաշներ, խաղալու կաժ, գինի՝ ակորտակազմներու համար, թուղթ, գրիչ, գիրք, պատկերազարդ թերթեր, ծխախոտ, աճառ, մոմ, հանքային ջուր, բրդեղէն շապիկ, ևն։

—Մադագասքարի եզերաց վրայ մանր մանր պայքարներ տեղի կ'ունենան ֆրանսական զօրաց և Հովաներուն մէջ, որք գրեթէ ընաւ դիմադրութիւն չեն ըներ, և կը վերապահեն իրենց ոյժը։ Նոսի-Պէյ կղզին գրաւելու առթիւ Ֆրանսացիք 45 Հովա գերի բռնեցին։

—Պինէնժ նաւապետն որ Մադագասքարի բոլը գտնուող ֆրանսական նաւատորմին կը հրամայէ՝ Շամբոր փոխադրանաւով Ֆրանսայէն և Ալժերիայէն եկող զօրաց կը սպասէ՝ գետը մտնելու և Մադագասքարի ներսերն յառաջանալու համար։

ՎԻԿՏՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ մարտ 3/15ին պիտի հասնի Նիս, և քանի մը շաբաթ հոն պիտի բնակի մասնաւոր օթեւանի մը մէջ։

ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆԻ 80րդ տարեդարձին առթիւ իրենց խնդակցութիւնն անձամբ մատուցանելու համար Ֆրիտրիխսռուէ երթալ փափաքող ուսանողներուն գլխաւորին ըլլալու նպատակաւ, Վիլհելմ Կայսր հրամայեց որ Բրուսիոյ երկաթուղեաց գիները զեղչուին անոնց համար։ Ռայխստակի Նախագահ Պ. ֆոն Լեւեցով զանազան կուսակցութեանց կարծիքն հարցուց Ռայխստակի մասնակցութեան համար Պիզմարք իշխանի ծննդեան տարեդարձին։ Կեդրոնական կաթոլիկ կուսակցութիւնն և յառաջդիմական կամ արմատական կուսակցութիւնն յայտարարեցին թէ կը մերժեն մասնակցիլ ո՛ և է ցոյցի ի պատիւ Երկաթեայ Նախարարապետին։ Բայց նոր սերունդը, բովանդակ համալսարանական սերունդն, եռանդեամբ կը մասնակցի։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ անցեալ չորեքշաբթի Հէլկոլանտ կղզին գնաց, այս ձմրան փոթորիկներուն պատճառած վնասներն անձամբ տեսնելու և անոնց նորոգման համար տեղւոյն վրայ տնօրինութիւններ ընելու համար։ Ինչպէս կը յիշուի, այս կղզի վերջերս Անգլիայէն առնուեցաւ, և հիմա զինուորական մեծ կայան մը կ'ըլլայ գերման նաւատորմին համար։

ՌՈՒՍԻԱ. —Ինֆլուէնզան սաստկապէս ծաւալած է Փեթերսպուրկի և շրջակայ գաւառին մէջ։ Բժիշկներն ու դեղագործները չափէն աւելի զբաղած են, հիւանդներուն չեն հասնիր։ Վարակման առաջին դէպքերն երեւցան երբ ցուրտը զերոյէ վար 13 աստիճան իջաւ, և երբ տան մէջ և տան դուրս բարեխառնութեան տարբերութիւնն 33էն 40 աստիճան էր։ Այն կարգի մարդիկ որք այս տարբերութեան ենթարկուելու հարկին մէջ կը գտնուէին յաճախ, ամենէն աւելի վնասուեցան՝ ի մէջ այլոց, հաշտարար դատաւորներն այնքան վարակուած են որ հաշտութեան վերջանալիք առեւտրական և այլ գործեր երեսի վրայ չմնալու համար, նոյն մարմնոյն բոլոր պաշտօնէից անդամք ի պաշտօն կոչուեցան կառավարութեան կողմէ։

—Օտեսայէ եւս կը հեռագրուի թէ հարաւային Ռուսիոյ մէջ ինֆլուէնզայի համաճարակն այն աստիճան սաստկացած է որ քանի մը մեծ քաղաքներու մէջ բնակչաց գրեթէ մէկ երրորդն հիւանդ պառկած է։

—Ռուս կառավարութիւնն հրամայեց որ Կ. Պոլսէ Սեւ Ծով նաւահանգիստներն եկող ամեն նաւեր բժշկական հսկողութեան ենթարկին Կ. Պոլսոյ մէջ տիրող հիւանդութեան պատճառաւ։ Թղթակիցը կ'ըսէ թէ ռուս կառավարութեան կողմէ աւելորդ հոգածութիւն է այս. զի Կ. Պոլսոյ մէջ տիրածն չափ թեթեւ հին Հարաւային Ռուսիոյ գէթ հինգ տարբեր նահանգներու մէջ ալ կայ տակաւին։

ԱՒՍՏՐԻԱ.—Կայսրն որոշեց զի Պալթիկեան ջրանցքի բացման հանդէսին ներկայ ըլլան երեք զրահաւորներն Կայզերին-Մարիա-Թերէզա, Փրինց Եւժէն Ա. և Էլիզաբէթ, անոնց հետ տարբեր փոքր մարտանաւ մը։ Խօսք կայ թէ առաջիկայ ամրան գերմանական նաւախումբ մը աւստրիական ջուրերը պիտի գայ և պիտի մասնակցի աւստրիական նաւատորմին մարզանքներուն։

ԲՐՈՒՍԻԱ.—Ներքին գործոց Նախարար Պ. ֆոն Քէօլլէր բացատրութիւն պահանջեց արեւելեան Բրուսիոյ Նահանգապետ Ստոլպէրկ կոմսէն՝ իր յայտարարութեանց համար ի պաշտպանութիւն Երկրագործական Դաշնակցութեան առաջարկութեան, զոր Պ. ֆոն Քանից ըրած է արմտեաց վաճառականութիւնն մենաշնորհի վերածելու համար, այնպէս որ միայն Բրուսիոյ արմտիքը ծախուին Բրուսիոյ հրապարակին վրայ, որոշեալ գնով մը, և ամեն տարւոյ հունձքէն պակասը միայն դուրսէն գնուի՝ Պետութեան կողմէ։ Որովհետեւ այս առաջարկ Տէրութենէն չէ ընդունուած ցարդ, և այսուհետեւ ընդունուելին ալ հաւանական չէ, նախարարը տարօրինակ գտաւ որ Տէրութեան մէկ ներկայացուցիչն հրապարակաւ հաւանի։ Նահանգապետը պատասխանեց թէ իր անձնական կարծիքներուն համար մէկու մը բացատրութիւն պարտաւոր չէ։ Առ որ նախարարն ալ պատասխանեց թէ քանի որ իր անձնական կարծիքներ տարբեր են Տէրութեան քաղաքականութենէն, ինք չի կրնար իբրեւ Նահանգապետ ներկայացուցիչն ըլլալ այն քաղաքականութեան։ Ասոր վրայ Նահանգապետն հրաժարական ղրկեց։

—Պ. ֆոն Պէօթիխէր ի դիմաց կառավարութեան գովութեամբ ըլլալով նախորդ վարչապետ Պ. ֆոն Քափրիվիի անտեսական քաղաքականութիւնն, որ մաքսապաշտ դրութեան հակառակ էր, Երկրագործականք կը ցաւին որ իրենց յոյսեր ի դերեւ ելած են, և մտքերնին դրին Ռայխստագի մէջ դժուարութիւններ յարուցանել։ Բայց միւս կողմէ քանի որ իրենք պահպանողական կուսակցութեան կը պատկանին, որոնց շահի հականախարարական դիրք մը իրենց չի վայլեր։

ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ կառավարական յանձնաժողով մը անցեալ շաբթուան վերջացուց ծրագրի մը խմբագրութիւնն, որով աղքատ վիճակի մէջ ծերացած մարդոց և ծերութեան որոշեալ տարիքի մը հասած գործաւորներու ապրուստը կ'ապահովուի՝ զանազան աստիճաններով։

ԳԱՌԱԳԵՂԻ ՄԸ ՄԷՋ. —Անցեալ շաբթու Լանքէշիրի Պէլքպըրն քաղաքին գառագեղի մը մէջ սոսկալի դէպք մը տեղի ունեցաւ։ Կէս գիշերէն մէկ ժամ առջն ահեղ աղմուկ մը լսուեցաւ գազանաց արգելանէն, ուր արտասովոր բան մը պատահած ըլլալը շուտով իմացուեցաւ։ Խոշոր էգ առիւծ մը յաջողած էր վանդակէն դուրս ելնել, և ինքզինք ազատ գտած էր մեծ վրանին տակ, ուր կային քանի մը փիղեր և ուրիշ անվնաս կենդանիներ։ Առիւծն անմիջապէս յարձակեցաւ փիղի մը վրայ որ շղթայով կապուած էր։ Բայց առիւծը փիղին վնաս հասցնելու ժամանակ չունեցած, փիղը պատեց պրկեց զայն իր պատերին մէջ, և պահ մը օդին մէջ տարուբերելէ ետքն անանկ ուժով մը նետեց որ առիւծը գնաց ինկաւ գառագեղին անդիի ծայրը։ Բայց առիւծն ինքզինք չգտած՝ հասաւ գազանապանն Մորփին Պարղէթ, իւր բազմահարուած հրացանով, և քանի մը գնդակ իրարու վրայ արձակելով, սպանեց գազանն։ Այնու հանդերձ, այս դէպք շատ ծանր էր գառագեղատէրին համար. զի էգ առիւծը գեղեցիկ կենդանի մ'էր 16—17 տարու և գոնէ երկու հարիւր անգլ. ոսկի կ'արժէր։

ՀՕՀԷՆԼՕՀԷ ԻՇԽԱՆԻ (Գերմանիոյ Վարչապետին) 32 տարեկան կրտսերագոյն որդին Ալեքսանդր իշխան ամուսնացաւ Սոլմս Պրաունֆելսի հանգուցեալ Կէորկ իշխանին կնոջ՝ Էմանուէլա իշխանուհւոյն հետ, որ 41 տարեկան է։

ԲՐՈՖ. ՊԼԷՔԻ, Էտինպուրկի Համալսարանին յունարէնի դասատուն, որ այս օրերս մեռաւ, 2,500 անգլ. ոսկի կտակած է, որպէս զի Էտինպուրկի Համալսարանը կարող ըլլայ դրամական մրցանակ մը սահմանել՝ միջոց ընծայելու համար յաջողագոյն ուսանողներու որ Յունաստան ճամբորդութիւն ընեն և նոր յունարէնը տեղւոյն վրայ ուսնին։

ՈՒԼՈՒԻՉԻ (Անգլիա) Զինուորական Ակադեմիան փակեցաւ՝ ուսանողաց և ուսուցչաց մէկ մեծ մասին ինֆլուէնզայէ վարակման պատճառաւ։

ԻՆՔՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Փեթերսպուրկէ կը հեռագրուի թէ իշխան Աչիլ Միւրա րէվոլվէրով ինքզինք սպաննեց խելայեղութեան տագնապի ատեն։ Պոնաբարդեան կայսերական գերդաստանին կը պատկանէր։ 1870ի պատերազմին մէջ, Մաք Մահոն մարեշալի թիկնապահն էր։ Ամուսնացած էր Մինկրելիոյ Սալոմէ Տատիա իշխանուհւոյն հետ։

Ի ՊԱԼԴԻՄՈՐ այս օրերս կը բեռնաւորուի աշխարհի ամենամեծ նոր առագաստանաւն, որ է Persian Monarch նախկին քառակայմ շոգենաւն Ուիլսոնի, որ 75 հազար ոսկի ծախքով առագաստանաւի վերածուած է։ Երկայնքն է 411 ոտք, լայնք 43 ոտք։ Կարող է 10,000 քառ. եարտ տարածութեամբ առագաստ բանալ և 5.000 թոնօ հանքածուխ տանիլ Սան Ֆրանչիսկօ, 16,000 մղոն ճամբայ կտրելով։ Մեծութեան կարգաւ անկէ ետքը կուգայ ֆրանսական հինգ կայմով առագաստանաւն France, 3,624 թոնօ։ Շոգի պիտի գործածուի առագաստները վերցնելու, խարիսխն իջեցնելու, անուորդը (քարպենդան) բանեցնելու համար։

ԻՆՖԼՈՒԷՆԶԱ.— Պէտք է համոզուինք թէ այս տարի ալ ինֆլուէնզան իր սովորական այցելութիւնն սկսաւ. հինգ տարիէ ի վեր մեր մէջ է այս պատուհաս, և հիմակ ալ աշխինքէն գրեթէ ծանրագոյն երեւոյթ ունի։ Այս հիւանդութենէ ազերծ մնալու համար մեր բժշկական մարմին այլ եւս չի համարձակիր մեզ յոյսեր ներշնչելու. իրողութիւնք շատ խիստ կը թուին։ Տարակոյս չկայ թէ մեր մէջ է այժմ այս ախտ, որ ամեն կողմ և ամեն կարգի անձանց մէջ զոհեր կ'ընէ։ Ո՛չ արուեստագէտի ո՛չ ալ բարձրաստիճան անձանց կը խնայէ. նաեւ մեր գործառնութեանց, զբաղմանց և զուարճութեանց արգելք կ'ըլլայ, և անվեհեր կը մտնէ քաղաքական ու դատական աշխարհին մէջ։ Տառապողներուն ցանկը թէեւ երկար է և ամեն կարգէ անձինք կը բովանդակէ, սակայն բժշկաց տեղեկագրութեանց համեմատ՝ հիւանդները մեծ մասամբ աղէկնալու վրայ են։ Հիմա կասկած մը կը մնայ թէ ապագան մեզ համար ի՛նչ մթերած է. սկի՞զբն ենք այս համաճարակին, թէ մօտ անոր վախճանին,—ո՛չ ոք կարող է պատասխանել։ Անոր ախտանշանները նոր սկսած պահուն այնքան սոսկ չեն երեւիր։ Կրնայ մէկը կատարելապէս առողջանալ ինֆլուէնզայէն, սակայն անոր կազմութիւնը կը տկարանայ, և հիւանդութիւնը վերստանալու վտանգին կ'ենթարկի։ Օրինակի համար, հանրային առողջութեան վերաբերեալ վիճակագրութեանց կը տեսնուի թէ Լոնտոնի մէջ ինֆլուէնզայէն մեռնողներուն թիւը նուազ է, սակայն շնչառութեան գործարաններու ախտէն մեռնողները բազմաթիւ են։ Ասոր պատճառն եթէ փնտռենք, մասամբ կրնանք վերագրել օդին խստութեան, ու մասամբ կոկորդային տկարութեան, որ շատ անգամ ինֆլուէնզայէն յառաջ կուգայ, հիւանդն առողջանալէն ետքը։ Հետեւաբար, անհրաժեշտ է սովորականէն աւելի խնամ տանիլ որ ինֆլուէնզայէն առողջացողներ խոնաւութենէ և ցուրտէ զգուշանան։ Նախորդ տարիներու փորձառութենէն կը հասկցուի թէ վտանգը բոլորովին անցած չըլլար, երբ հիւանդը կատարելապէս ապաքինած չէ, և ժամանակ մը մասնաւոր հոգածութիւն պէտք է ի գործ դնել, մինչեւ որ մարմնոյն մէջ հիւանդութեան թողած թոյնը բոլորովին աներեւութանայ, և կազմութիւնն իւր ոյժը վերստանայ ամբողջովին։

Ինֆլուէնզայէն վարակուողներուն վրայ հրատարակուած ցանկը շատ երկար է. սակայն մեծագոյն մասին վիճակն յուսադրական է։ Նախարարապետ Լորտ Ռոզպէրիի հիւանդութիւնը թէեւ ծանրապէս սկսաւ, բայց ուրախ ենք որ վերջին առնուած տեղեկութեանց համեմատ, առողջանալու վրայ է։ Ընդդիմադիր կուսակցապետ Պ. Պալֆուրի համար ալ կ'ըսուի թէ զերծ է վտանգէ, բայց յամր կերպիւ պիտի ապաքինի։ Պ. Պալֆուր դժբախտաբար մասնաւոր տրամադրութիւն ունի ինֆլուէնզայի. և երբ հիւանդութիւնն սկսի, բռնուելու կասկածն իր վրայ կը տիրէ։ Խորհրդարանի անդամոց մէջ ալ մտած է այս հիւանդութիւն, և կառավարութեան պաշտօնեաներուն և հակառակ կուսակցութեան անդամոց թիւը պակսեցնելու պատճառ կ'ըլլայ։ Անգլիոյ մեծ դատաւորներէն եւս երկու հոգի բռնուած են, բայց ուրախ ենք որ հիւանդութիւննին վտանգաւոր չէ։ Լոնտոնի հիւանդանոցներէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, բազմաթիւ դէպքեր տեղի կ'ունենան նոյնպէս և մեծակայ արուարձաններուն մէջ։ Թղթատարութեան տեսչութեան պաշտօնէից և արուեստագէտ դասուն մէջ ալ շատ դէպքեր կը պատահին։ Լոնտոնի Բրիդէյլին անուն թատրոնը պահ մը փակուելու հարկադրուեցաւ, դերասանական մարմնոյն գլխաւոր անդամներէն մի քանիին հիւանդութեան պատճառաւ։ Կ'ըսուի թէ Պ. Հէնրի Իրվինկ և Պ. Հէրբի Թիքքըր նշանաւոր դերասաններն ալ ինֆլուէնզայով պառկած են։ Համաճարակը շատ տարածուած կ'երեւի. սակայն մասնաւոր և պաշտօնական տեղեկագրութեանց նայելով, յոյժ ծանր կերպարանք չունի։ Հիւանդն այնքան կը տկարանայ և կ'ընկճի, որ այս պատճառաւ ապագայ վտանգի ենթակայ կ'ըլլայ։ Գալիք վնասուն առաջքն առնելու համար միայն լաւ խնամ պէտք է։ Ինֆլուէնզային գէշ կողմը սա է որ իւրաքանչիւր անգամ նոր երեւցած պահուն միշտ զգոյշ կենալ պէտք է, բռնուելու առիթ չտալու համար, որովհետեւ անգամ մը այս հիւանդութիւնն առնող ուրիշ անգամ նորէն առնելու տրամադրութիւն կ'ունենայ։ Ինֆլուէնզայէն աւելի վնասակար բնութիւն ունեցող հիւանդութեանց մեծ մասն այս տրամադրութիւնը չունի, ինչպէս ժանտատենդ (Թիֆօ), կարմրախտ (սքարլաթին) և ծաղկախտ ունեցող մէկը կրնայ իրաւամբ վստահ ըլլալ որ ուրիշ անգամ այս հիւանդութեանց տրամադրութիւն չպիտի ունենայ։ Ինֆլուէնզային համար այսպէս չէ։ Նա որ անգամ մը ինֆլուէնզա եղած է, պէտք է վախնայ որ երկրորդ, երրորդ և աւելի անգամներ կրնայ ունենալ այս հիւանդութիւն, երբ նորէն երեւի։ Ինֆլուէնզայի վրայ ունեցած տեղեկութիւննիս տակաւին թերի է, թէեւ տարիներէ ի վեր զմեզ կը նեղէ։ Անոր սկզբնապատճառը դեռ գտնուած չէ և զայս կրնայ խոստովանիլ մեր բժշկական մարմինը։ Թէեւ շատ տեսութիւններ կը յայտնուին, սակայն վերջնական որոշումը կը պակսի։ Միայն հիւանդութիւնը սաստկացնող և անոր ենթակայ ընող պայմանները լաւ ճանչցուած են, զորս նկատողութեան առնուլ և ըստ այնմ շարժիլ կը պարտինք՝ այսինքն՝ ցուրտէ, խոնաւութենէ և մանաւանդ գիշերային օդէ զգուշանալ։ Ասոնք հիւանդութիւնը կը հրաւիրեն, մանաւանդ հիւանդութենէ նոր ելնողին վրայ։ (Թայմզ.)

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆ ՌՈՒՍԻՈՅ

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 11 Մարտ.—Մեծ-դուքս Ալեքսիս Միխայիլովիչի մարմինը փոխադրեցաւ Ս. Պետրոս և Ս. Պօղոսի բերդի եկեղեցին, որոյ ստորերկրեայ դամբարանին մէջ պիտի հանգչի։ Դագաղին ոտքով կը հետեւէին Նիքոլա կայսր և մեծ-դուքսերն. իսկ կայսրուհին, մայր-կայսրուհին և մեծ-դքսուհիք կառքով կը հետեւէին։

ԱԹԷՆՔ.—Ռուս դեսպան Պ. Օնու Զարեվնա շոգենաւով Քորֆու գնաց, ընդ առաջ Նիքոլա Կայսեր հիւանդ եղբօր, որ ուղղակի Ալժերիա կ'երթայ։

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ԱՐԻՒՆՈՏ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ ՄԸ

ՀԱՅ-ՉԷՆԿ, (առ Սէնթրէլ Նիւզ).—Մարտ 4ին, Մանջուրիոյ ճաբոնական բանակէն Քացուրա զօրավար Մուցոտէնի ճամբուն վրայ Չինացիներուն դէմ նոր յաղթութիւն մը տարած պահուն, նոյն բանակին գլխաւոր հրամանատար Նոծը զօրավար յարձակեցաւ Նիւ-Զանկի հին Քաղաքին վրայ։ Ն. զօրաբաժինը քաղաքին վրայ քալեց հարաւէն, Պ. զօրաբաժինն՝ հիւսիսէն։ Երկու բաժիններու շարժումներն յոյժ կանոնաւորապէս տեղի ունեցան, հակառակ ճամբուն դժուարութեանց։ Միջօրէէն երկու ժամ առաջ բուռն ռմբակոծութիւն մը սկսաւ չինական ամրութեանց դէմ։ Չինացիներուն ռմբաձգութիւնն անկանոն էր։ Շատ չանցած իրենց թնդանօթները խորտակեցան։ Միջօրէին, Չինացիք թողուցին բերդերն և քաղաքին մէջ ապաստանեցան։

Ճաբոնցի հետեւակազօրքն այն ատեն քաղաք մտաւ՝ դուռները խորտակելով և պարիսպներուն վրայէն անցնելով։ Քանի մը չինական զունդեր դէպ ի Եինկ-Քով նահանջած էին և ճաբոնական հեծելազօրքն անոնց ետեւէն ինկաւ։ Չինացիներուն մեծագոյն մասն ապաստանեցաւ նեղ փողոցներուն ու տուներուն մէջ, որոց տանիքներուն վրայէն ու պատուհաններէն բուռն կրակ մը կ'ընէր, աղէկ նշան առնելով։ Ճակատամարտին այս մասը շատ կատաղի և արիւնալի եղաւ։ Մէն մի փողոցը զատ զատ զարնել, մէն մի տունը գրաւման համար կռուիլ պէտք եղաւ։ Կէս գիշերուն հազիւ վերջացաւ պայքարը։ Մութին օգնութեամբ, շատ մը Չինացիք յաջողեցան անցնիլ երիվալ Ճաբոնցիներուն կարգերուն մէջէն։ Բայց մէկ մեծ մասը գերի ինկան։ Փողոցներուն պաշտպանութիւնը Չինացիք ճարտարապէս և քաջապէս կատարեցին, և սպայք անձնուիրութեան օրինակ տուին իրենց մարդերուն։ Իբր երկու հազար Չինացիք սպաննուած կամ վիրաւորուած գտնուեցան տուներուն և փողոցներուն մէջ։ 600 Չինացիք գերի ինկան։ Ճաբոնցի սպաննեալք և վիրաւորեալք երեք հարիւրէ աւելի են։ Շատ մը ռազմամթերք և պաշար գրաւեցին Ճաբոնցիք։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Հայ-Հռոմէական եկեղեցւոյ պաշտօնեայ Յովհաննէս վարդապետ Ցուլիկեան մատուցած էր երկու խնդրագիր՝ ընդունուելու համար ի ծոց Հայ. առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ։

Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրօնական Ժողովն ստանալով յիշեալ վարդապետի անձին նկատմամբ պէտք եղած տեղեկութիւններն՝ որք նպաստաւոր էին, և տեսնելով անոր ձեռնադրութեան օրինական վկայագիրն՝ կոչեց յատեան իւր, և լսելով նորա բերանացի այն յայտարարութիւնը, թէ ինքը խղճմտանաց ազատ ճշմարտութեան համար կը դիմէ իւր մայրենի տունը՝ Հայ. եկեղեցին և թէ տեսնելով միանգամայն ու պատրաստ է արտասանել իւր դաւանութիւնն ըստ ուղղափառ վարդապետութեան առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ, հրաւիրեց զնա ի Մայր-Եկեղեցի, ուր գնաց ընկերակցութեամբ Ժողովոյն անդամներէն երկու աւագ քահանայից, և անդ իւր դաւանութիւնն արտասանեց յատեան ներկայութեան Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր Ս. Աջն համբուրելու համար։ Ն. Սրբազնութիւն ինքն իւր ձեռքովը փակեղը դրաւ ի գլուխ Տ. Յովհաննէս վարդապետին և կարդաց անոր վրան «Պահպանիչ» աղօթքն և որոշեց յանձնարկել Տ. Յովհաննէս վարդապետ Ցուլիկեան Գայսերիի Ս. Կարապետի վանքն, ուր երթալու համաձայնեցաւ և անդ ընդունիլ զօրհնութիւն վեղարի և ուսանիլ բոլոր ծէսերն և խորհրդաւոր արարողութիւններն համաձայն առաքելական Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ, եւ անդ պաշտօնավարել Կեսարիոյ առաջնորդին հոգեւոր իրաւասութեան ներքեւ, մինչեւ որ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրօնական Ժողովը պատշաճ դատէ ու և է պաշտօնի մը կոչելու զնա։

Կրօնական Ժողովն որոշեց տիրացու Ալեքսանի ձեռնադրութիւնը Բիրմաստի Ս. Եկեղեցւոյն վրայ, իսկ Պանտրմայի համար ներկայացուած քահանայացու տիրացու Սահակը յանձնեց կրօնական մասնախմբին ի քննութիւն ուսումնական վիճակին և ի տեղեկագրութիւն։

Ազգ. վարժարանաց բարձրագոյն դասարանաց համար Տ. Սարգսեան Տ. Սահակ աւագ քահանայի պատրաստած կրօնագիտութեան դասագիրքին քննութիւնը յանձնուեցաւ Նէբէկեան Տ. Գէորգ և Ալչալոնի Տ. Յովհաննէս վարդապետներուն։

Ժողովն զբաղեցաւ նաեւ տասն երկուքի չափ ամուսնական, անհատական և այլ կարեւոր խնդրոց կարգադրութեամբք։

Մեծ-Պահոց հինգշաբթի առաւօտները, քանի մը տարիէ ի վեր հաստատուած սովորութեան համեմատ, առաջնակարգ ու քաղցրաձայն դպիրներ կը մասնակցին Արեւագալի երգեցողութեան, Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ։

Յովհաննէս էֆ. Յակոբօֆ, և Յակոբ էֆ. Յակոբեան ընտանիքն իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամեն ազգականաց և բարեկամաց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՏԻԿԻՆ ԻՍԿՈՒՀԻ Գ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան ու թաղման, և ցաւակցութիւն յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

Ցերեկին լուրեր

ԽԸՐԳԱԻ ՇԷՐԻՖԻ

ՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ, Ռամազան ամսոյն 15րդ օրը, շքեղ կերպով տեղի ունեցաւ Խըրգաի Շէրիֆի հանդէսը։

Եըլտըզի կայս. պալատէն մինչեւ Թօփգաբու պալատը տանող ճամբուն երկու կողմը հետեւակ ու հեծեալ զօրքեր, ոստիկաններ, ոստիկան-զինուորներ ու թաղապետութեան բարապաններ շարուած կեցած էին ինչպէս նաեւ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը։ Նոյնպէս իսլամ, քրիստոնեայ և հրեայ վարժարանաց բազմաթիւ երկսեռ աշակերտներ, որք Վեհ. Սուլթանին ձօնեալ երգեր երգեցին և ուղերձներ մատուցին։ Գարաքէօյի կամուրջին վրայ ալ նաւային զինուորք շարուած կեցած էին։

Վեհ. Սուլթանը, ժամ 5ին փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած և իւր քովը ունենալով կայսերազուն իշխան Բարձր. Պիւրհանէտտին էֆէնտին, Եըլտըզի կայս. պալատէն ճամբայ ելաւ շքեղ թափորով մը ի Տօլմապաղչէի, Թօփխանէի, Ղալաթիոյ ճամբով Գարաքէօյի կամուրջն անցաւ և անկէ Պաղչէգաբուի ու Սիրքէճիի ճամբով, ժամ 6½ին Թօփգաբու պալատը մտաւ Սօղուք Չէշմէի դուռնէն։ Ն. Վեհափառութիւն Մուսթաֆա փաշա քէօշկին առջեւ կառքէն իջաւ եւ գնաց Պաղտատ քէօշկը։ Նոյն միջոցին ոչխարներ զենուեցան եւ այդ քէօշկին հանդէպ գտնուած զօրանոցի աշտարակին վրայ կայսերական դրօշը պարզուեցաւ։

Վեհ. Սուլթանի անցնելու պահուն բոլոր ճամբաներուն վրայ գտնուած զինուորք, ժողովուրդ և վարժարանաց աշակերտք «Բատիշահըմ չօք եաշա» կ'աղաղակէին։

Վեհ. Սուլթանը Պաղտատ քէօշկին մէջ պահ մը հանգիստ առնելէ յետոյ, գնաց այն տեղն ուր պահուած է Խըրգաի Շէրիֆը։ Հոն կրօնական պաշտօնեայներ աղօթքներ կը կարդային։ Ն. Կ. Վեհափառութիւն միջօրէի աղօթքը կատարելէ յետոյ իր ձեռքովը բացաւ Խըրգաի Շէրիֆի ծածկոցն և համբուրեց։

Յետոյ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտին, բոլոր նախարարք և կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնեայք կարգաւ համբուրեցին Խըրգաի Շէրիֆը։

Վեհ. Սուլթանը իւրաքանչիւրին շնորհեց թաշկինակներ, որոց վրայ կրօնական վերատառութիւններ կային։

Նոյնպէս կարգաւ Խըրգաի Շէրիֆը համբուրեցին կայսերազուն Բարձր. իշխանք ու իշխանուհիք, Բարձր. Մայր-Թագուհին և պալատական տիկնայք։

Այս արարողութիւն աւարտելէ յետոյ Վեհ. Սուլթանը մինչեւ Իֆթարի ատենը հոն մնաց և ունկնդրեց կրօնական ընթերցուածքներու։ Ն. Վեհափառութիւն Իֆթարի աղօթքը կատարելէ յետոյ Պաղտատ քէօշկը վերադարձաւ։

Այդ միջոցին Թօփգաբու պալատան պահականոցին պահապան զինուորք նոյն քէօշկին հանդէպ գտնուած պարտէզին մէջ շարուած կեցած էին՝ առաջնորդութեամբ Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Ֆերիգ Շէվքէթ փաշայի։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ և կայս. անձնական Գանձուն նախարար Միքտատ փաշա դրամական պարգեւներ բաշխեցին զինուորաց, որք երիցս «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։

* * *

Վեհ. Սուլթանն երէկ իրիկուն Պաղտատ քէօշկին մէջ Իֆթար ըրաւ։ Ն. Վեհափառութեան հրամանաւ՝ բոլոր զինուորաց, ոստիկանաց, ոստիկան-զինուորաց և թաղապետական բարապաններուն Իֆթարի համար խորոված միս, բրինձ, անուշեղէն, սիկառէթներ և այլն բաշխուեցան։

Վեհ. Սուլթանը գիշերուան ժամ մէկին, փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած, և իր քով ունենալով կայսերազուն իշխան Բարձր. Պիւրհանէտտին էֆէնտին, Եըլտըզի կայս. պալատը վերադարձաւ՝ Համիտիյէ Ճատտէսիէն ու Գարաքէօյի կամուրջէն անցնելով և Ղալաթիոյ, Թօփխանէի ու Պէշիկթաշի ճամբով։

* * *

Վեհ. Սուլթանին վերադարձի պահուն, Թօփգաբու պալատան բոլոր քէօշկերն ինչպէս նաեւ այդ տեղէն մինչեւ Եըլտըզի կայս. պալատը տանող ճամբուն երկու կողմը գտնուած կառավարական բոլոր հաստատութիւնք և մասնաւորաց բնակարաններն ու վաճառատուններն, որք ցերեկին դրօշներով ու գորգերով զարդարուած էին, գիշերն ալ շքեղ լուսավառութիւններ կատարեցին։

* * *

Բարձր. Մայր Թագուհին ու պալատական բոլոր տիկնայք երէկ նմանապէս Էսկի Ալի Փաշայի մզկիթին քովն և հոն գտնուած Խըրգաի Շէրիֆը համբուրեցին։ Այս առթիւ դրամական պարգեւներ բաշխուեցան աղքատաց։

* * *

Վեհ. Սուլթանին երթալու և վերադառնալու պահուն, դրամական պարգեւներ բաշխուեցան բազմաթիւ աղքատաց, որք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Ն. Վեհափառութեան։

* * *

Վեհ. Սուլթանը հրամայեց որ իր ճամբուն վրայ բարեւի կեցող դպրոցական աշակերտաց մէկ ցուցակը պատրաստելով իրեն մատուցուի. կայս. այն Իրատէն գործադրուեցաւ։

* * *

Տօլմա Պաղչէի հրապարակին վրայ կառուցուած ժամացոյցի աշտարակին բացումը երէկ տեղի ունեցաւ և երէկ իրիկուան ժամ 12էն սկսեալ ժամացոյցն սկսաւ ժամանակը ցոյց տալ. ժամացոյցին ծովու վրայ նայող մասը եւրոպական ժամը, իսկ միւս երեք կողմերն ալ տաճկական ժամը ցոյց կուտան։

* * *

Եըլտըզի կայս. պալատան կից գտնուած հիւանդանոցին մէջ կը գտնուէին գերմանացիք ոմանք՝ իրենց ընտանիքներով և Ֆիւրսթ Պիսմարք շոգենաւով եկող զբօսաշրջիկները։ Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

(*).—Մարեշալ Մաք Մահօն կը նախագահէր զի Մարեշալ էր։ Թիէր ալ կը նախագահէր, բայց այն ատեն Ֆրանսական Հանրապետութեան արդի Սահմանադրութիւնը չէր հաստատուած դեռ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. պալատան պաշտօնատարներէն Գատրի պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ.— Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովը 7000 ղրշ. բաշխած է՝ երկրաշարժի պահուն փլատակաց տակ մեռնող երեք անձանց որբերուն ու այրիներուն։ Նոյնպէս 10,800 ղրշ. ի Թանկալթի գտնուած աւստրիական բարենպատակ հաստատութեան նորոգութեանը համար։ Մինչեւ հիմա բաշխուած նպաստներու գումարը հասած է 6,136,035 ղրուշի։

ԿՐԷՏԷԻ նորընտիր կուսակալ Ալեքսանտր Գարաթէօտորի փաշա՝ նորընտիր խորհրդական Ղալիպ պէյի հետ երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ ռուսական թղթատար շոգենաւով։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ. — Պարսիկ կառավարութիւնն Առիւծու եւ Արեգական պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է մաքսային ժողովոյ նախագահ Աքիֆ պէյի եւ չորրորդ աստիճանը՝ Պրուսայի կուսակալութեան թարգման Գէորգ էֆէնտիի։ Կայս. իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշաններու գործածութիւնը։

ՇԱՔԻՐ ՓԱՇԱ.— Կայս. անձնական սպայակոյտին Ֆէրիգ Շաքիր փաշա, որ Պէրլին տարած էր Գերմանիոյ կայսեր որդւոյը նուիրեալ պատուանշանները, անկից մեկնելով առջի օրը Վիեննա ժամներ է։ Շաքիր փաշա երէկ Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր ներկայանալով, իրիկուան ալ ներկայ գտնուեր է պալատան մէջ ի պատիւ իրեն տրուած հացկերոյթի մը։

ՄԱՀ ԻՍՄԱԻԼ ՓԱՇԱՅԻ.—Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, Նախկին Խտիվ Իսմայիլ փաշայի յուղարկաւորութիւնը երէկ Գահիրէի մէջ հանդիսաւոր կերպով կատարուեր է՝ ի ներկայութեան Խտիվ Աբպաս փաշայի, Խտիվական գերդաստանին բոլոր անդամոց, բարձրաստիճան պաշտօնէից, օտար տէրութեանց հիւպատոսներուն եւ բազմաթիւ զինուորաց։ Մարմինը երկաթուղւոյ կայարանէն առնուելով տարուեր է Րէֆաի մզկիթն, զոր վախճանեալը շինել տուած էր, եւ հոն ամփոփուեր է։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջին շինութեան համար առջի օրը խորհրդակցութիւնք կատարուեցան Ծովային նախարարութեան պաշտօնատան մէջ՝ ի ներկայութեան ձեռնարկուներու։ Կատարուած խորհրդակցութեանց համար տեղեկագիր մը պատրաստուելով, որոշուեցաւ նորէն ի նիստ գումարել։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ պարտուց վարչական ժողովը իր առջի օրուան նիստին մէջ ընդհանուր տնօրէն ընտրեց՝ տնօրէն տ'Անու կոմսն, փոխանակ վախճանեալ Պ. Նօպլէի։ Իսկ տ'Անու կոմսին յաջորդ ընտրուեցաւ տնօրէնի օգնական Ալի պէյ։

—Վարչական ժողովոյ նախագահ Պ. Վինսընթ Քայլարտի պաշտօնավարութիւնն ըստ օրէնի աւարտած ըլլալով, այսօրուընէ սկսեալ իրեն յաջորդած է ֆրանսացի արժէթարց ներկայացուցիչ Պ. Պեռժէ։

—Վարչական ժողովը զբաղեցաւ նաեւ կեդրոնական վարչութեան դիւաններու կազմակերպութեամբն եւ մէկ քանի պաշտօնէից ամսաթոշակներուն վրայ յաւելումներ ըրաւ։

ՏԱՐԵԴԱՐՁ.— Վաղը, Իտալիոյ Ումպէրթօ թագաւորին ծննդեան տարեդարձն ըլլալով, դեսպան Պ. Քաթալանի միջօրէէն մէկ ժամ առաջ պիտի ընդունի իտալական գաղթականութեան անդամոց շնորհաւորութիւնները։ Դեսպանատան մէջ երեկոյին սեղան մը պիտի տրուի, յետ որոյ տիկին Քաթալանի ընդունելութիւն մը պիտի կատարէ։

ՊՈՒԼՂԱՐԱՑ Էկզարխութեան հաստատման 25րդ տարեդարձին առթիւ, եկեղեցական արարողութիւնք կատարուեցան երէկ ի Ֆէներ պուլղարական եկեղեցւոյն մէջ։ Էկզարք Գեր. Տ. Եօսիֆ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց, մասնակցութեամբ պուլղար եկեղեցականաց։ Ներկայ էին պուլղարական գործակատար Պ. Տիմիթրօֆ, Էկզարքարանի ու գործակատարութեան պաշտօնեայք եւ Կ. Պոլիս գտնուող պուլղար երեւելիք ինչպէս նաեւ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը։ Եկեղեցական արարողութենէն յետոյ Գեր. Տ. Եօսիֆ քարոզ խօսելով, յիշեց Պուլղարաց Էկզարքութեան հաստատման պատմութիւնն եւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ՝ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ.—Փետրուար 27ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6էն, մինչեւ փետրուար 28ի չորեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ երեք դէպքեր պատահած են, որոց մին մահացաւ։ Առաջուան բուժուածներէն երեքը մեռած են եւ մին ապաքինած է։

«ՖԻՒՐՍԹ-ՊԻԶՄԱՐՔ» հոյակապ շոգենաւը, որ Պոլսոյ նաւահանգիստը կը գտնուի երեք օրէ ի վեր, կը վերաբերի Համպուրկեան-Ամերիկեան ընկերութեան եւ գերմանական նաւատորմին օժանդակ յածանաւ է։ Աշխարհիս ամենէն մեծ ու ամենէն արագընթաց շոգենաւերէն մէկն է. 8900 թօնօ տարողութիւն ունի եւ պողպատէ շինուած է. երկայնութիւնն է 158 մեդր եւ լայնութիւնը 17.48 մեդր։ Իրարմէ անկախ երկու մեքենայ ունի 14,000էն 16,000 ձիու ուժով, որոնք մէկ վայրկեանի մէջ 90 շրջան կատարել կուտան անիւներուն եւ ժամը 21 մղոնի արագութիւն։ Ֆիւրսթ-Պիզմարքը հինգ միլիոն մարքի շինուած է ի Շդեդին (Պալթիկ ծով), Վիւլքան նաւարանին մէջ եւ ծով իջուցուած է 1890 նոյեմբերին։ Այս շոգենաւը կը բանի Նիւ-Եորքի եւ Եւրոպայի միջեւ։ 1892 ապրիլին՝ իր ամենէն արագ ուղեւորութիւնը կատարած է, Նիւ-Եորքէն Սութէմթթըն ուղեւորելով, 6 օրուան եւ 12 ժամուան մէջ։

Համպուրկեան-Ամերիկեան ընկերութիւնը այս օրինակին վրայ ուրիշ երեք մեծ շոգենաւ ունի. Աւգուսթա-Վիքթորիա որ արդէն չորս անգամ Պոլսոյ նաւահանգիստն այցելած է եւ 7800 թօնօ տարողութիւն ունի. Նորմանիա՝ 8750 թօնօ եւ Գոլումպիա՝ 7800 թօնօ։ Գերմանական դրօշակ կրող չորս մեծագոյն շոգենաւներն են ասոնք, միանգամայն ամենէն սրընթացները. չորսն ալ սահմանուած են պատերազմի ատեն իբր օժանդակ-յածանաւ ծառայելու։

Ֆիւրսթ-Պիզմարքը ընդամենը 220 քապին կամ խցիկ ունի, իւրաքանչիւրը չորս ուղեւոր ընդունելու չափ ընդարձակ. Նիւ-Եորքէն Կ. Պոլիս ուղեւորութեան ու վերադարձին տեւողութիւնը պիտի ըլլայ ընդ ամենը 66 օր, որուն համար կը վճարուի՝ Ա. կարգ 1200 տոլար եւ Բ. կարգ 600 տոլար։

Ֆիւրսթ-Պիզմարք Կ. Պոլիս գալէ առաջ այցելած է Անգլիոյ եւ Իտալիոյ մէկ քանի նաւահանգիստները, ինչպէս նաեւ Աղեքսանդրիա, Պիրէոն եւ Իզմիր։

* * *

Վաղուան թուով պիտի հրատարակենք՝ այդ շոգենաւին մէջ կատարուած այցելութեան մը տպաւորութիւնները։

ԱԶԻԶ ՓԱՇԱ, առաջին բժիշկ կեդրոնական հիւանդանոցի Դ. զօրաբանակին, Զ. զօրաբանակին առաջին բժիշկ կարգուած է։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութիւնը հրահանգ տուած է որոց որ անկ է յառաջիկայ գարնան սկսիլ շինութիւններն այն ճամբաներուն, որք կը գտնուին Դ. զօրաբանակի շրջանակին մէջ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարք Ամեն. Տ. Անթիմօս երէկ Բերա երթալով, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ ռումանական դեսպան Պ. Միթիլինէօի։

ՎԱՆԱՅ նահանգին առաջին երկրաչափ կարգուած է նախորդը՝ Պ. Շառլ Ատոլֆ Սիմթէր։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ երկրագործական վարժարանին տնօրէն Քեամիլեան էֆէնտի Էտիրնէի նահանգին երկրագործական քննիչ կարգուած է։ Սրվազի տիպար-ագարակին տնօրէն Նէճիպ էֆէնտի ալ նոյն վարժարանին տնօրէնի փոխանորդ կարգուած է։

ԷՍԿԻՇԷՀՐԻ ֆրանսական հիւպատոս կարգուած է Իզմիրի ֆրանսական հիւպատոսարանին քարտուղար տը Ռուժօ կոմսը։

ՊԱՊԱԿԱՆ նուիրակ Տ. Պօնէթթի, որուն հիւանդութիւնը կրկնուած էր, լաւ վիճակի մէջ է։ Ֆրանսական դեսպան Պ. Քամպօն առջի օրը այցելութիւն տուաւ անոր։

ԲՕՍՖՈՐԻՅԱՅԻ օսմանեան հիւպատոս Գրիգոր էֆէնտի առջի օրն իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ զբօսանաւ մը՝ [illegible] Սըն, որուն մէջ հարիւրի չափ զբօսաշրջիկներ կան, ի մօտոյ Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի ժամանէ։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ փետրուար 23 թուականաւ կը գրեն թէ նոյն քաղաքէն Սէրէզ ուղեւորող կառախումբը Տօփրանի կայարանին մօտ գիծէն ելեր է։ Մարդու կորուստ չէ պատահած։ Ուղեւորք, որոց մէջ կայ եղեր նաեւ նորապսակ ամոլ մը, միայն փոքր մը քաշած են։ Երկու վակոններ բաւական վնասուեր են։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ. — Իսկիւպի ռուսական հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Աչէրպինին Կ. Պոլսոյ դեսպանատան երրորդ թարգման կարգուած է։

—Իտալական կառավարութիւնն, որոշած է ջնջել այն հիւպատոսարաններն որք կը գտնուին դեսպան կամ երրորդ կարգի դեսպան ունեցող երկիրներուն մէջ, հիւպատոսական գործերը յետ այսորիկ դեսպաններուն պիտի յանձնուին, որք իրենց տրամադրութեանը տակ շատ մը փոխ հիւպատոսներ եւ պաշտօնեայներ պիտի ունենան։ Ըստ այդ որոշման, Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանն ալ պիտի ջնջուի եւ գործերը պիտի փոխանցուին դեսպանատան։ Այդ կերպով ձեռք բերուած խնայողութեամբ Թուրքիոյ զանազան կէտերուն վրայ նոր հիւպատոսութիւններ պիտի հաստատուին։

—Երուսաղէմայ աւստրիական հիւպատոս կարգուած է Պ. Իբբէն։ Առաջին անգամն է որ, կրօնք [illegible], հրեայ մը եւրոպական տէրութեան մը կողմէ հիւպատոս կը կարգուի Երուսաղէմի մէջ։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ թոշակի սնտուկին վարչութիւնը այսօր պիտի սկսի վճարել հանգստեան կոչուած պաշտօնեայներու եւ վախճանած պաշտօնեայներու որբերուն եւ այրիներուն փետրուարի ամսաթոշակն, որուն ընդհանուր գումարն է 1,650,000 ղրուշ։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Թաղապետական Ա. շրջանակին պաշտօնեայներէն Մինիրի պէյ, ծրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս իշխանութեան, առաջարկած է որ ոսկիէ ու արծաթէ առարկայներու ինչպէս նաեւ գոհարեղէններու խսութիւնը ցոյց տալու համար պաշտօնապէս վաւերական եղանակ մը ի գործ դրուի եւ առ այդ տուրք մը առնուի, որով թէ՛ ժողովուրդը կօգտուի եւ թէ ելմտական գանձը։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Պիզա գաւառին մէջ գտնուած 70 կտորի չափ հնութիւններ կայս. Թանգարանը զրկուած են։ Ատոնց մէջ խիստ թանկագին առարկայներ կան։

—Պասրաի մէջ ասորական երեսունը չորս կտոր վիմատառութիւններ գտնուած են։

—Պէրկամաի մէջ (Այտըն) մարմար քար մը գտնուած է, որուն վրայ յունարէն արձանագրութիւններ կան սա իմաստով. «առ մեծն Արամազդ եւ բոլոր դիք ու դիցուհիք»։

ՀՐԴԵՀ.— Այս առտու ժամ 10 ին հրդեհ ծագեցաւ Պոլսոյ Պէօյիւք Թիճարէթ խանը Նշանեան եղբարց Մանիֆաթուրաի մթերանոցէն, որ ամբողջովին այրեցաւ։ Այդ մթերանոց ապահովագրուած էր՝ Նորթհ Պրիթիշ ընկերութեան 2000 ոսկւոյ, Համպուրկ Մինիխ ընկերութեան՝ 2000 ոսկւոյ եւ Ինիոն ընկերութեան՝ 700 ոսկւոյ։

ՊԱՍՐԱՅԻ նահանգէն ճարտարագէտ մը ուղղուած էր՝ կանոնաւորելու համար տեղւոյն ջուրի ճամբաները, որոնց ընթացքը կը վնասէ արմաւենիներուն։ Այս պաշտօնին կոչուած է Միսաք Յովհաննէս էֆէնտի, որ այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս՝ Խտիվէի շոգենաւով։

ՈՂՈՂՄՈՒՆՔ.— Փետրուար 6ին Սագըզ կղզւոյն մէջ տեղացած անձրեւներէն գետակներն յորդեր եւ շրջակայքն ողողեր են։

—Անցեալ չորեքշաբթի օր, Այտընի Ոըլըա գիւղաքաղաքին մէջ ինը ժամ անընդհատ անձրեւ տեղալով հեղեղներ գոյացեր են։ Բազմաթիւ անասուններ կորած եւ յիսունի չափ տուներ ու խանութներ փլած եւ կամ անբնակելի դարձած են։ Նոյն գիշերը Ֆըրգընճա գիւղաքաղաքին մէջ ալ հեղեղներ գոյանալով, ծառեր արմատախիլ եղած, արտեր ողողուած եւ խճուղիներ ողողուած են։ Երկաթուղւոյ կայարանն եւ մօտակայ մթերանոցներն ու խանութներն ողողուելով, երկու հազար ոսկւոյ չափ վնաս եղած է։

—Էտրէմիտի մէջ ալ անցեալ երեքշաբթի ու չորեքշաբթի օրերը ողողումներ պատահելով գետակի մը վրայ գտնուած կամուրջը փլեր է. նոյնպէս մէկ քանի տուներ, սըրճարաններ ու ձէթի գործարաններ։

—Տարտանէլի մէջ ալ նոյն օրը գետակ մը յորդելով վնասատուններ ինչպէս նաեւ յունաց եկեղեցին ողողուեր են։

ՍՊՈՒՆԳԻ ՈՐՍ.—Արշիպեղագոսի կղզեաց սպունգ որսացողներն, աղերսագիր մը մատուցանելով կայս. կառավարութեան, խնդրած էին արգիլել «Սքաֆանտր» կոչուած գործիքով սպունգ որսալն որ կը վնասէ թէ՛ կայս. կառավարութեան շահուցը եւ թէ իրենց ապրուստին։ Այդ աղերսագիր յանձնուած է ելմտական ժողովին։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Մանուկեան եւ Նազգաշեան էֆէնտիներու վաճառատան մէջ կատարուած գողութեան վրայ առնուած նոր տեղեկութեանց նայելով, գողցուածներն են վեց հարիւր ոսկի դրամ, եօթանասուն երկու հատ Րումէլիի երկաթուղւոյ պարտատոմսեր եւ Թրամուէյի մէկ քանի արժէթուղթեր։ Պահապան Խաչիկ տակաւին բանտարկուած է։ Քննութիւնք առաջ կը տարուին։

ՌՃԻՐ ՄԸ.— Եէնիգիւղի բարձանց վրայ ջրհորէ մը գտնուած դիակը Մուսթաֆա անուն հովիւի մ'է։ Երեք արնավուտներ ձերբակալուած են իբրեւ կասկածելի եւ հարցաքննութեան ենթարկուած։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Աղեքսանդրիոյ լրագիրներուն մէջ կը կարդանք հետեւեալը.

Տխուր դէպք մը սրտաբեկութիւն յառաջ բերաւ քաղաքս բնակող ֆրանսացի ընտանիքի մը մէջ։ Երիտասարդ մ'Պ. Ժ. Ք..., որ թղթատարութեան մէջ պաշտօն մը ունէր, անձնասպան եղաւ մեծ քանակութեամբ «մորֆին» խմելով։ Այդ երիտասարդ խիստ եղերական պարագաներու մէջ վերջ տուած է իր կենաց։ Իտալացի աղջիկ մը կը սիրէր, որուն հետ ամուսնանալու համար բնաւ յոյս չունէր, որովհետեւ հերիքէ թէ իր ու աղջկանը նիւթական վիճակին մէջ անհամեմատութիւն մը կար եւ իր պաշտօնին մէջ ունեցած դիրքն, որ խիստ համեստ էր, շուտով բարուոքելու երեւոյթ չունէր։ Պ. Ժ. Ք. յուսահատած եւ չկրնալով համակերպիլ իր տխուր վիճակին, նամակ մը կը գրէ իր սիրեցելոյն, ստանաւոր ուղերձով մը զոր [illegible] մէկ լուսանկարին հետ կը պահէ [illegible] մէջ՝ կուրծքին վրայ։ Յետոյ աղջկան տունը կերթայ եւ պատուհաններուն վրայ կը խմէ թոյնը, որ անմիջապէս իր մահուան ազդեցութիւնը կընէ։ Դիակը վերցուելով հիւանդանոց կը տարուի։

ՕԳՏԱԿԱՐ Է

Դիմել Տէտէ էֆ.ին գրասենեակը, Ղալաթիա, Քիւրէքճիլէր, Ջիյվէր Պէյ խան թիւ 15, երբ պէտք ունենաք [illegible] կայսեր մատուցանելի եւ ուրիշ նմանօրինակ գեղեցիկ գիր պահանջող աղերսագրերու եւ գրութիւններու, Տաճկերէն հին եւ նոր, մեծ ու պզտիկ որ եւ իցէ տեսակ զարդագիրներու, նմանապէս դատական եւ ուրիշ ամեն տեսակ գրութեանց խմբագրութեան եւ թարգմանութեան։

Սովորականէն շատ աւելի չի պահանջուիր։

Ջիյվէր Պէյ խան թիւ 15, Ղալաթիա, Քիւրէքճիլէր։ 259 3—10

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Տեսչութիւնք ծաղկոցներու եւ մանկապարտէզներու, պէտք է զգուշանան «կեղծ»երէ, ըստ որում

«Պալապան»ի իսկական «պատկերազարդ» ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶը, որ միակ նպատակայարմար դասագիրք է, այս անգամ երրորդ տպագրութեան առթիւ, կրկին սրբագրուած եւ ընտիր թուղթի վրայ հրատարակուելով, գինն ալ 2 դահեկանի իջած է. կը գտնուի միմիայն

«Բիւզանդեան Գրատունը»

Ղալաթիա, Բէրշէմպէ-Բազար, Սեղբոս խան, Թ. 5։

Շարժական տառերը; գլխագիր եւ բոլորագիր Ձրի կը տրուին ծաղկոցներու եւ մանկապարտէզներու։

Միեւնոյն գրատան մէջ կը վաճառուին.

Պօզաճեան—Համառօտ Թուաբանութիւն, 4 ղրշ.

Տէր Ղեւոնդեանց—Տարերք Մայրենի լեզուի, աշխարհաբար քերականութիւն Ա. տարի 2 ղրշ.

Բ. տարի 3 ղրշ.

Սահակեան Սրբազան պատմութեան Հին Ուխտի 4 ղրշ. Նոր Ուխտի 3 ղրշ.

Մամուրեան—Գիտելիք եւ Պարտիք 5 ղրշ.

Մամուրեան—Ընթերցարան, Մասն Ա. եւ Բ. 4½

Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ։

227 11—12

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՆԻՒԹԵՐ

«Մանկապարտէզ»ներու ընդհանուր տեսչուհի տիկին Մատաթեանի յանձնարարութեան համեմատ, գրատունս ինչպէս անցեալ տարի՝ այս տարի եւս իր մթերանոցը զանազան նոր նիւթերով ճոխացուցած է։ Գիները չափաւոր։

Տնօրէնք եւ տեսչուհիք կը հրաւիրուին անգամ մը այցելել «Բիւզանդեան Գրատունը» որ բաց է ամեն օր, Ղալաթիա, Բէրշէմպէ-Բազար, Սեղբոս խան, Թ. 5։ 226 11—12

ԱԶԳ. ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կը ծանուցուի այն անձանց որք կը փափագին մասնակցիլ ընկերութեան արտաքին պաշտօնեաներուն պէտք եղած ամրան ու ձմրան հագուստներու հայթայթմանը, թէ վերջնական աճուրդը տեղի պիտի ունենայ մարտ 13ին (Ն. Տ.), կէսօրէն ետք, ժամն 3ին, եւ թէ գրաւոր առաջարկները պիտի ընդունուին յանձնուած նմուշներուն համեմատ՝ վերոյիշեալ օրը, մինչեւ կէսօր։ 4—4

Կ. Պոլիս 7 մարտ 1895

ԿԱԶՄԻ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԳՈՐԾՈՑ ՀԱՄԱՐ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԴԻՄԵԼ ԱՌ
Յ. ՄԱՍԹԻՆԵԱՆ
Ֆինճանճըլար եօգուշու
Թիւ 27, Կ. ՊՈԼԻՍ

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՄԱՆՉԷՍԹՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,510,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քաղաքին եւ թէ [illegible], հանքերու եւ ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՍ ՍԻԼԼԷՐ Ու ԸՆԿ. Ղալաթիա, Բիւյիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4
Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, [illegible] խան

ՀԵՄՍԼԱՆԻ
ՀԵՄՍԼԱՆԻ
ՀԵՄՍԼԱՆԻ

1894ի օրինակներ, Տրիկօ օդահան քաուչուներով ու սնամէջ քաուչուներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՍ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Բիւյիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել եւ բաղդատել։ 45

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

1/13 Մարտ 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականը	Ընթացիկ Գիներ Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,133,872	100		1	Քօնսոլիտ Սէրի A	1881	— —	65 20
» 10,241,048	100		1	» » B		— —	48 —
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	32 20
» 43,968,396	100		1	» » D		30 03	30 07
Ֆր. 798,000,000	400		—	Րումելիի երկաթուղի	1870	143 25	143 50
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	— —	104 —
Ֆր. 185,631,180	500		4	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
	Անուանական	Վճարուած					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	10 33	11 26
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1872	— —	5 09
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	6 31
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիւմի Հանքին	1878	— —	34 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	605 —
» 80,000,000	500	500	5	երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		— —	312 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	10 30
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		— —	502 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	23 —
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	2 94
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	9 05
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1882	— —	463 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	3	25
1 ամսուան համար	7	—
1 օրուան համար	1	15
Ռուբլի	—	43
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	50
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	17½
Փարիզ » Ֆր.	22	62½
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	—
Պէրլին չէք Մարք.	18	22½

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	4	50
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	32
20 Ֆրանքնոց	88	20
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուպլ թղթադրամ	8	37
Մէճիտիյէ	108	25
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	97	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 13 Մարտ		
Քօնսոլիտ Օսմ. B կնիք. Ֆր.	— —	—
» » C » »	— —	—
D (Բացուած »	— —	—
D (Գոցուած »	27	82
Րումելիի Երկաթուղի »	143	12
Բրիօրիթէ »	500	—
Մաքսային Պարտաթուղթ »	512	50
Օսմանիէ »	488	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	530	62
Պանք Օթոման (անուանին.) »	726	25
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	103	60
» » 4½% »	108	50
» Իտալական »	88	60
Քրէտի Լիոնէ »	830	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնդուար տ'Էսքոնթ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	535	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	24½
ՎԻԵՆՆԱ 13 Մարտ		
Րումելիի Երկաթուղի Ֆիորին	78	80
Օսմ. Ռէժի »	255	25
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	123	55
» Փարիզի »	— —	—

ԼՕՆՏՕՆ 13 Մարտ		
Քօնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	50
» » B »	48	12
» » C »	30	75
D (Բացուած »	— —	—
D (Գոցուած »	27	56
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշխաւորեալ.	— —	—
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.ով	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	18	93
Այտընի Երկաթուղի »	12	—
Միացեալ Եգիպտական »	105	50
Աւանդնաշնորհեալ »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	104	62
Ռանթ Հելլենական 5% »	31	75
» » 4% »	34	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	— —	—
» » Նոր 6% »	— —	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	360
ՊԷՐԼԻՆ 13 Մարտ		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Րումելիի Երկաթուղի »	128	75
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	— —	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	343
» Փարիզի » 2 ամիս	— —	—
Մակեդոնիոյ երկաթուղի	— —	—

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 13 Մարտ

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	27	77	Բրիօրիթէ	— —	—
» Երկաթուղի	142	50	Պանք Օթոման	726	25
» Ռէժի	528	12	Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	— —	—	Ֆրանսական Ռանդ 3%	103	60

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
Բիւյիւք [illegible] խան, Թիւ 4. [illegible] Ստամպօլ. Ամեն օր կէս օրէն վերջ

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրէնութիւնը։

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թուրք. լեզուաւ Օսմ. ամեն նախարարութեանց եւ մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամեն կարգի եւ տեսակի աղերսագիր, լիթիրաղ, լահիա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական եւ վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազգագիր եւ այլն։

Ընձեռած է ամեն միջոց եւ ձեռնհաս անձանց օժանդակութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց եւ Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական եւ ընկերական նմանօրինակ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. գաղ. անգլ. գերմ. տաճկ. իտալ. սպան. եբրայեց. եւ պուլղ. լեզուօք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի։

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չփոթ եւ կնճռալից հաշուեց. Տոմարակալութեան դրութեան վերածումն անկարգ տումարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, երաշխաւորեալ։ 958

CUNARD ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մորօքքօ շոգենաւը, նաւապետ Պարլօու, Լիվրբուլէն հոս պիտի գայ ընդհանուր վաճառքով դէպ ի ամսոյս 21։

ՍԳՕԹԻ ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սքօթ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորուի ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի դաչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

Միւնիխ, Պավիէռ.
Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ թագաւոր Վիլհէլմ Բ.ի
Պաւիերայի գարեջուր, Կ. Բշորի գարեջրատան
Աւստրիական Խորհրդական
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ թագաւոր կայսեր եւ Պաւիերաի իշխանին։

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիերաի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորային զուտ, համեղ եւ զովարար ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ճանչցուած եւ յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854ին սկսաւ գարեջուր պատրաստել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ եւ Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուքսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք այլն։

Միտալներ եւ վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Քէօլնի (1865), Փարիզի (1867), Վիեննայի (1873), Հալէնսալի (1874), Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի (1882, ոսկի միտալ), Ամստերտամի (1883, ոսկի միտալ), Պրուքսէլի (1888, ոսկի միտալ եւ պատուոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց [illegible] պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բշոր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուններ.

Կամբրինուս, զոր կը բանեցունէ [illegible], Բերա Մեծ-Փողոց, 312 Քոնքորտիայի դէմ։

Տէմիրքափուլը եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, Թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն եւ շիշով գարեջուր վաճառողն է

«Փշոր Պրաու»
Վիլհելմ Բոլուքս
Պազար Ալման

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 74—78

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

1881 Մարտ 20ին կայսր. հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մօրսգայա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4.000.000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար	55.000.000 Ֆրք.
1893ի հասոյթք	20.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճրծ. է մօտ	70.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՐԳԻՐ
Պոլիս Չէլեպի Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխ. Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Ջեօմիւքճի փողոց, 14
Դրասենեակ Ս. Ժ. ՌՈՒԲԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹ. ՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ
28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1.000,000 «ՖԻՆԻՔՍ» Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է, որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սոորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

Ունենալու համար ճշմարիտ ջուր

VICHY

(Ֆրանսա)

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարտիսին վրայ։
CELESTINS.— Կաթուած, աւազախտ, շաքարախտ։
GRANDE GRILE.—Լեարդ։
HOPITAL.— Ստամոքս։
Հոգ տանիլ Աղբիւրը նշանակելու։

COGNAC FRANÇAIS
PUR
ANALYSÉ

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՑԱՏԿԱՆԻՇ

Ֆրանսական ճշմարիտ եւ զուտ քօնեաք Պորտօ նահանգին Ռեփւնեօն վինիզօլ եւ Ժօնզաք թորանոցներու անուան ընկերութեանց։

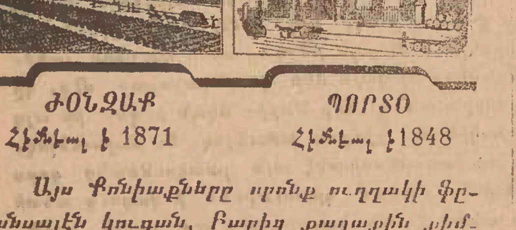

ԺՕՆԶԱՔ
Հիմնեալ է 1871

ՊՈՐՏՕ
Հիմնեալ է 1848

Այս Քօնեաքները որոնք ուղղակի Ֆրանսայէն կուգան, Բարիզ քաղաքին քիմիագիտական Աշխատանոցի պետ Պ. Շ. Ժիրարի կողմանէ վերլուծուած են։

Իւրաքանչիւր շիշ կը կրէ մի էթիքէթ որոյ վրայ կը գտնուի իւրաքանչիւր տեսակին լուծման վկայականն որ վաւերացեալ է Ֆրանսական կառավարութեան եւ Բարիզու Օսմանեան ընդհանուր Հիւպատոսին պաշտօնական կնիքներով։

Այս ըմպելեաց արտադրութեան վայրն եւ ճշմարտապէս զուտ ըլլալն այսպէս բացարձակապէս երաշխաւորեալ լինելով, պէտք չի միայ ուրիշ գովեստներ շռայլել, ուստի կը բաւականանք հասարակութեան ծանուցանել միայն այս ընտիր ըմպելեաց յատկանիշները եւ Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին որ է մեր ընդհանուր գործակատար Պրք. Բ. ՀՕԼԱՍ եւ Ընկերութեան մթերանոցը, Պոլիս Վիթալ խան թիւ 3։

Վերոյիշեալ ընկերութեանց տնօրէն եւ վարիչ
Մօրիս Աւրիէօ

12 շիշ պարունակող իւրաքանչիւր սնտուկ կը վաճառուի ըստ տեսակին 30. 42. 48. 60. 72. 84 եւ 90 Ֆրանքի.

Վ. ԳԱՍԱՐԵԱՆ էֆէնտիի դեղօրէից մթերանոցը. Պոլիս, Պահչէ քաբու.

Կը ծախուի նաեւ քաղքիս ուրիշ գլխաւոր դեղօրէից եւ նպարեղինաց վաճառատուներու։

Շիշով վաճառուիլ եւս փոքր ինչ տարբեր գնով։

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱՓՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է։
Վաճառատեղին դեղարան Լագռուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

ԱՒՍՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ Ց. ԽՍԱՑՈՒԵԱՆ

MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան [illegible]

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճաւայի, Սեյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հատուէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ նմուշներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարել մեր սկզբունքին, որ է [illegible] ընտիր թէյեր, չափ և գնոյ ճշդութիւն։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց խարդախ կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն. Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍԱՑՈՒԵԱՆ Չէլեպի պէյ խան թիւ 10, Պահչէ-Գաբու։ 19

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՐԷՐԷՔ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁԷԹԻ ԻՒՂ
Իբբոֆոսֆիթ ով կրի և սոտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՕՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղացումութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Ներքակայարգ է ի Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԻԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք 8.000.000
Պահեստի դրամ	» 10.028.000
Տարեկան հասոյթ	» 23.250.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Աննիաստիս խան 12, 13, 14

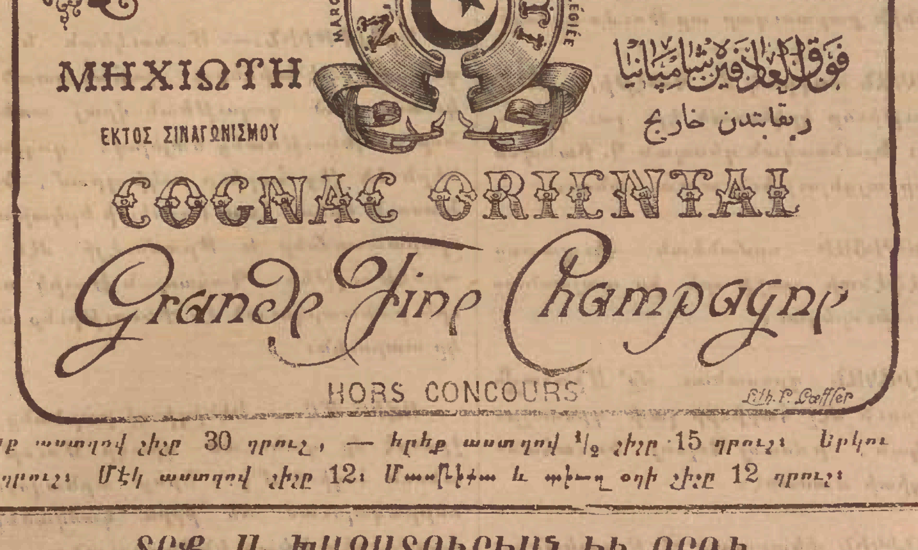

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մառնիթոս և թիւռ օղի շիշը 12 ղրուշ։

ՏՐԲ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
Հաստատեալ 1852 ԹԻՒ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ Հաստատեալ 1852

Մասնագէտ առանց քաղհելու լինուի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անդամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ադամանդ և մետաղով լեցնելու, նչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամէն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ՌՕՍԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՕՌՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի 4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	» 35.000.000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ց. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահչէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ Խան։

COMP RUSSE
ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 27/11 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 28/12 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 1/13 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 1/13 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 2/14 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 3/15 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Փետր. 28/12, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գիծեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զատող շոգենաւին 605

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայի և Պարբարի միջեւ նաւարկութեան Բանող

Սէֆ-տառի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի մեկնի Մարտ 15ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղեւորաց և ապրանքներու [illegible]

Նաւավճարի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԷՊՈՒԼ
1054 Մումհանէ փողոց թ. 108

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ